Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 224 (7114). • 23 ноябрь, 1979 йил ◆ ЖУМА • Баҳоси 2 тийин.

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИДАН

Кеча область партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда чорвачиликни жадал ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ва шу масала юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорларини бажариш борасида область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

— Партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларига мувофиқ, —деди докладчи,— республикада қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнида қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқариш плани 102,8 процент қилиб бажарилди, унинг ҳажми эса тўққизинчи беш йиллик даражасига нисбатан 20 процентга кўпайди.

Ўзбекистон партия ташкилоти, унинг Марказий Комитети КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини бажара бориб, чорвачиликни жадал ривожлантиришни таъминлаш ва бу тармоқ маҳсулоти билан аҳоли эҳтиёжларини тўлароқ қондириш юзасидан катта иш қилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йили мобайнида колхозлар ва давлат хўжаликларида йиллик ўртача гўшт етиштириш тўққизинчи беш йилликка нисбатан 22 процент, сут етиштириш 31 процент, тухум 1,5 баробар кўпайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ҳаётий муҳим масалага биринчи даражали эътибор бериб, 1979 йил 31 августда бўлиб ўтган XIV Пленумда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда чорвачиликни ривожлантиришни жадаллаштириш тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди. Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан қабул қилинган бу қарор гоят муҳим сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган ҳужжатдир, у республикамизнинг энг муҳим, энг зарурий проблемаларини ҳал этади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига биноан 1981—1985 йилларда чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қурилиши учун 1 миллиард 100 миллион сўмлик давлат капитал маблағлари ажратилади, озуқа корхоналари ва ун-крупа саноати корхоналарини реконструкциялаш ва қуриш учун 268 миллион сўм ажратилади, республикада чорвачиликни юксалтиришга қаратилган бошқа бир қатор тадбирлар назарда тутилади.

Бу тадбирларни амалга ошириш натижасида 1985 йилга бориб гўшт ишлаб чиқариш тирик вазнда ҳамма категория хўжаликларида 1978 йилдаги даражадан 48 процент, сут 45 процент, тухум 2 баробар ортади.

Чорвачиликни ривожлантириш масалалари бизнинг область партия ташкилотимиз ишида ҳам муҳим ўрин тутади,— деб давом этди докладчи. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, ихтисослаштириш ва концентрациялаш, чорвачилик маданиятини ошириш борасида бир маромда тадбирлар амалга оширилмоқда.

Кейинги ўн йил ичида колхозлар ва давлат хўжаликларида чорвачилик ялпи маҳсулотини ишлаб чиқариш 2,7 баробар ортди, ҳар бош сигирдан сут соғиб олиш 1837 килограммдан 3254 килограммга етди ёки 1,8 баробар кўпайди, гўштга топширилаётган қорамолларнинг ўртача вазни 274 килограммдан 400 килограммга етказилди. Сут етиштириш 2 баробар, тухум олиш 4,3 марта кўпайди.

Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йили ичида ҳам дуруст натижаларга эришилди. Жамоат секторида сигирлар 10,6 процент, чўчқалар 40,8 процент, парранда 1,5 баробар кўпайди, чорва маҳсулдорлиги ортди. Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш планлари муддатдан илгари бажарилди. Ҳозир областда ҳар 100 гектар суғориладиган ерда 102 центнер гўшт ва 385 центнер сут тайёрланмоқда.

Чорвачилик соҳасида катта ишлар қилинган бўлишига қарамай, биз бу соҳадаги аҳволни танқидий баҳолашимиз керак. Чорвачилик маҳсулоти етиштириш даражаси ҳали ҳам аҳолининг ўсиб бораётган талабларини қондирмаяпти.

Область партия комитети партия, совет ва хўжалик органларининг эътиборини бу тармоқни янада жадалроқ суръатлар билан ривожлантиришни таъминлашга қаратиб келмоқда. Мазкур масалалар бу йил область партия комитетининг пленумларида икки марта муҳокама қилинди ва чорвачиликни жадал ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаб олинди.

Калинин, Тошкент, Бўка, Бекобод, Оржоникидзе, Оққўрғон ва Янгийўл районларининг партия комитетлари, совет органлари, хўжалик раҳбарлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тасдиқланган тадбирларни бажариш борасида аниқ ва таъсирчан ҳаракат қилдилар. Улар мавжуд резервларни моҳирона ишга солиб, чорвачиликни ривожлантиришда юксак суръатларга эришдилар ва планларни анча ошириб бажардилар. 1979 йил 1 ноябрига ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Калинин райони гўшт етиштириш суръатини 21 процент, сут тайёрлашни 20 процент, тухум олишни 25 процент оширди. Янгийўл райони гўшт тайёрлаш суръатларини 63 процент, сутни 11 процент, тухумни 70 процент кўпайтирди.

Ўн ойлик якунларига кўра умуман область колхоз ва давлат хўжаликлари чорвачилик маҳсулотларининг ҳамма турларини сотиш ва уни ишлаб чиқариш суръатларини жадаллаштириш юзасидан белгиланган тадбирларни ошириб бажардилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика ҳукумати чорвадорларимизнинг ютуқларини юқори баҳоладилар. Гўшт, сут, тухум ишлаб чиқариш ва тайёрлашни кўпайтиришдаги юксак натижалари учун область шу йил уч марта — ярим йил якунлари бўйича, тўққиз ва ўн ойлик якунларига кўра Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини олди.

Ижобий натижаларни қайд этиш билан бирга шуни ҳам таъкидлаш лозимки, ички резервлар ҳамма жойда ҳам тўла ишга солиняпти деб бўлмайди. Чорвачиликни ривожлантириш бўйича тадбирларни бажаришда Оҳангарон, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ ва Чиноз районларининг кўпгина хўжаликлари қолоқликдан чиқмаяптилар. Планларни бажариб ўтган йилги даражага нисбатан ўсишга эришилган бўлишига қарамай, Ўрта Чирчиқ, Оҳангарон ва Бўстонлиқ районлари тадбирларда белгиланган ўн ойлик топшириқларини биронта кўрсаткич бўйича ҳам бажармадилар. Чиноз райони фақат гўшт етиштириш ва сотиш юзасидан белгиланган топшириқнигина бажарди. Айрим район ижроия комитетлари, посёлка ва қишлоқ Советлари «Ташмолоко» бирлашмаси корхоналари ва тайёрлов ташкилотлари, «Облпотребсоюз», «Ташоблзаготживпром» трести эътиборни сусайтириб юборганликлари натижасида аҳолидан ортиқча гўшт, сут ва тухум сотиб олиш тадбирлари бажарилмай қолмоқда. Ана шу сабабли умуман область давлатга сут ва тухум сотишни кўпайтириш юзасидан тадбирларда белгиланган даражага ҳали етгани йўқ.

Мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф этиш, чорвачилик масалалари билан янада конкретроқ шуғулланиш, резервлардан моҳирлик билан самарали фойдаланиш, жойларда ишни яхшилаш юзасидан қатъий чоралар кўриш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми чорвачиликни жадал ривожлантириш вазифаларини белгилаб берди. Белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун 1981—85 йилларда областда давлат капитал маблағлари ҳисобига 15 минг қорамол боқиб семиртириладиган учта комплекс қуриш ва кенгайтириш, гўштга боқиладиган 23 миллион бройлерга мўлжаллаб учта паррандачилик фабрикаси, бешта зотдор паррандачилик завод-репродукторлари, 827 минг товуқ боқиладиган парранда фабрикалари, 6,6 минг сигирга мўлжалланган 13 та сут комплексларни қуриш ва кенгайтириш керак. Шу давр ичида озуқа ва ун саноатининг учта корхонасини қуриш, 23,5 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштириб қишлоқ хўжалик оборотига киритиш мўлжалланган. Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар, совхозлар, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари давлат томонидан ажратилаётган маблағларни ўз вақтида ҳамда самарали ўзлаштирилишини таъминлашлари, капитал сарфларнинг ҳар бир сўми ҳисобига кўпроқ гўшт, сут, тухум етиштирилишини таъминлашлари лозим.

Шу билан бирга чорвачиликни жадал ривожлантиришни таъминлашда ҳар бир хўжалик, ферма ва бригаданинг ички резерв ҳамда имкониятларини қидириб топиб, ишга туширишга муҳим аҳамият берилиши лозим. Бутун ташкилотчилик фаолиятимиз шунга бўйсундирилиши керак.

Аввало қорамоллар сонини ҳар томонлама кўпайтириш, улар самарадорлигини ошириш лозим. Бу борада муайян иш қилинмоқда. Кейинги уч йил ичида областда моллар туёғи ўртача 5,5 минг бош кўпайди, мол гўштини реализация қилиш 2,5 минг тонна ортди ва ҳозир умумий етиштирилаётган гўштнинг 48 процентини ташкил этмоқда.

Лекин моллар туёғини сақлаб қолиш бўйича олиб борилаётган ишлар қаноатланарли эмас. Бу ҳол гўшт ресурсларига катта зиён етказмоқда. 1978 йили сут-гўшт етиштириш билан шуғулланган 174 колхоз-совхоздан атиги 22 таси ҳар 100 сигирдан 95 ва ундан ортиқроқ бузоқ олди. Оққўрғон, Ғалаба, Пискент, Ўрта Чирчиқ, Калинин, Коммунистик ва Бўка районларида эса 100 бош сигирдан бузоқ олиш миқдори 1975 йилга нисбатан пасайиб кетди.

Молларни боқиб семиртириш ишини яхшилаш ҳисобига гўшт етиштиришни кўпайтириш юзасидан мавжуд резервлардан етарли фойдаланилмаяпти. Бу иш яхши йўлга қўйилган илғор хўжаликларда гўштни кўпайтириш борасида дуруст натижаларга эришиб, давлатга юқори семизликдаги мол сотилмоқда. Бироқ, кўпгина хўжаликлар ва районларда молни семиртириб боқиш ишларида прогрессив методларни жорий этишга етарли эътибор берилмаяпти.

Коммунистик райони хўжаликлари қулай шароит яратилган бўрдоқичилик учун хўжаликлараро базанинг қувватлари яхши бўлишига қарамай, давлатга топширилаётган молларнинг ўртача тирик вазни 384 килограммдан, Оҳангаронда 366, Бўстонлиқда эса 346 килограммдан ошмаяпти.

Хўжаликларнинг ички эҳтиёжлари учун молни сўйиб юборишни тартибга солишда гўшт ресурсларини кўпайтиришнинг катта резервлари яшириниб ётибди. Бу йўналишда маълум иш қилинмоқда, Калинин райони хўжаликларида сўйилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни ҳозир 329 килограммга етди, Бекобод ва Ғалаба районларида эса у 240—260 килограммни ташкил этади.

Шу билан бирга кўпгина хўжаликлар ҳамон етарлича семирмаган молларни сўйишда давом этмоқдалар. Шу йилнинг ўн ойи ичида умуман областда колхоз ва совхозларда сўйилган қорамолларнинг ўртача тирик вазни 186 килограммни, Чиноз районида 147, Бўстонлиқ районида 76 килограммни ташкил этди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, «Ташсадвинсовхоз» трести бундай жиддий камчиликларни бартараф этиш учун шошилинч чораларни кўришлари керак. Моллар туёғини сақлаб қолиш, аввало, соғин сигирлар туёғини сақлаб қолиш ва улардан рациональ фойдаланиш учун хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари, чорвачилик фермалари мудирлари ва бригадирларининг шахсий масъулиятини ошириш лозим.

Яқин икки йил ичида хўжаликларнинг ички эҳтиёжларида фойдаланиладиган ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини 350 килограммга, топшириладиган ўртача вазнини 450—500 килограммга етказиш керак.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатмоқдаки, белгиланган гўшт етиштириш ҳажмига эришиш учун биз қишлоқ хўжалик майдонларида моллар туёғини кўпайтиришимиз, 1985 йилга келиб жамоат секторида 187 минг бош қорамол ёки ҳар 100 гектар майдонда 40 бошдан қорамол бўлишини, ҳар бир молдан олинадиган гўштни 120 килограммга етказишимиз лозим бўлади.

Гўшт ресурсларини кўпайтиришда қўй гўшти муҳим аҳамиятга эга. Қўйчилик арзон озуқа ресурсларидан бир мунча тўла фойдаланиш имконини беради.

Қўйчиликни ҳар томонлама ривожлантириш лозим. Бунда совлиқлар туёғини кўпайтиришга эътиборни қаратиш, поданинг 43 процентдан 51 процентгача қисмини совлиқлар ташкил этишига эришиш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қарорларида саноат асосида тез етиладиган чорвачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилган. 1979—1985 йиллар мобайнида чўчқа гўшти ва парранда гўшти етиштиришни областда 5,2 баробар кўпайтириш кўзда тутилган. Чўчқачилик ва паррандачилик бизда юксак даражада ихтисослаштирилган тармоқ ҳисобланади. У асосан саноат технологиясига ўтказилган.

(Давоми 3-бетда).

В. И. ЛЕНИННИНГ «ТУРКИСТОНДАГИ КОММУНИСТ ЎРТОҚЛАРГА» ХАТИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

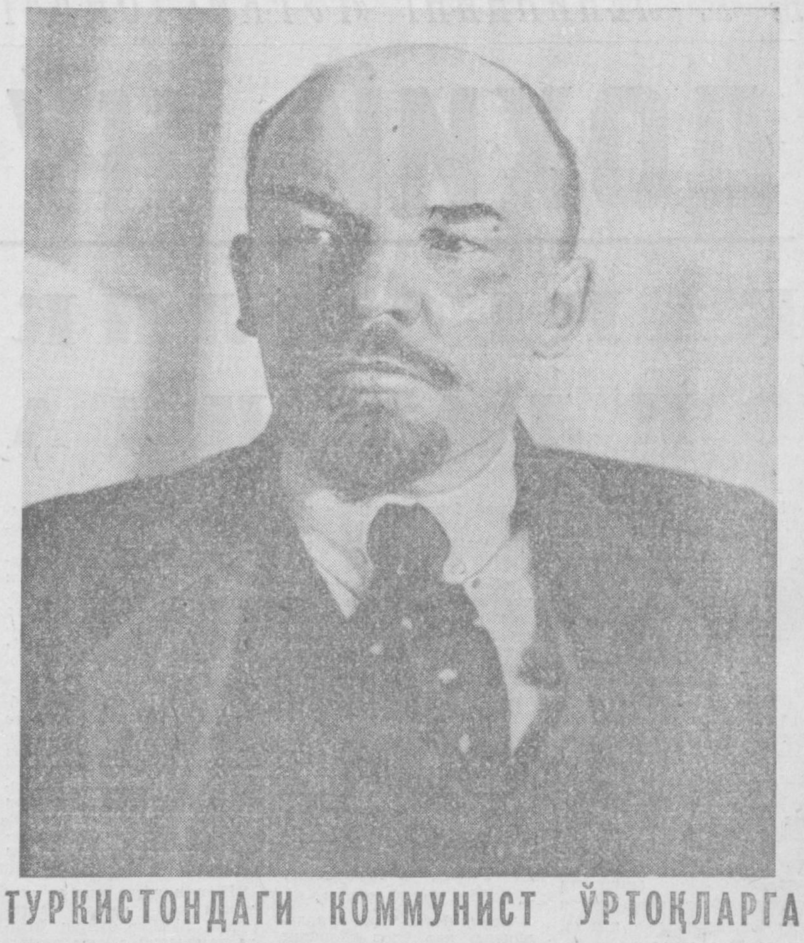

ТУРКИСТОНДАГИ КОММУНИСТ ЎРТОҚЛАРГА

ЎРТОҚЛАР. Менга Халқ Комиссарлари Совети ва Мудофаа Совети Раиси сифатида эмас, балки партия аъзоси сифатида сизларга мурожаат қилишга руҳсат этингиз.

Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта, жаҳоншумул — тарихий аҳамиятга эгадир.

Совет ишчи-деҳқон республикасининг кучсиз, шу дамгача эзилган мазлум халқларга муносабати бутун Осиё учун ва жаҳондаги ҳамма мустамлакалар учун, минглаб ва миллионлаб кишилар учун амалий аҳамиятга эга бўлади.

Мен сизлардан бу масалага айниқса эътибор беришингизни, — Туркистон халқлари билан ибрат кўрсатиб, амалий иш билан ўртоқларча муносабат ўрнатишга бутун кучингизни сарф қилишингизни, — Британия империализми бош бўлган жаҳон империализмига қарши астойдил курашиш учун великорус империализмининг изларини йўқотишни чин кўнгилдан истаганлигимизни уларга иш билан исбот қилишингизни — бизнинг Туркистон комиссиямизга катта ишонч билан қарашингизни ва унинг директиваларига, яъни худди шу руҳда унга бутун Россия Марказий Ижроия Комитети томонидан берилган директиваларга қаттиқ риоя қилишингизни сизлардан жуда илтимос қиламан.

Агар сизлар менинг шу хатимга жавоб берсангиз ва масалага қандай қарашингизни билдирсангиз, мен жуда ҳам миннатдор бўлар эдим.

Коммунистик салом билан
В. И. УЛЬЯНОВ (ЛЕНИН).

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

КАЛИНИН райони меҳнаткашлари КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартияси XIX съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, 1979 йил ва умуман ўнинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари ортиғи билан бажариш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, катта зафар қучдилар. Шу йил 20 ноябрь куни давлатга 120 минг 200 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб берилиб, оширилган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилди.

Шунингдек, давлатга картошка сотиш план ва социалистик мажбуриятлари 115,7 процент, қовун-тарвуз — 106,3 процент, хўл мева — 104,8 процент, узум — 104,2 процент, дон — 200 процент қилиб бажарилди.

Шуниси қувончлики, давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик халқ хўжалик плани ҳамма турлар бўйича тула уддаланди.

Бу йилги мураккаб об-ҳаво қийинчиликларини юксак маҳоратлари, бой тажрибалари ва фидокорона меҳнатлари билан енгган район меҳнаткашлари яна бир катта ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга сабзавот маҳсулотлари, картошка, мева ва дон сотиш беш йиллик планлари ҳам тўрт йилда ортиғи билан адо этилди.

Эришилган ютуқларда Калинин номли, Оржоникидзе номли ва «Москва» колхозлари, «Хасково», «Назарбек», «Партия XXI съезди», Свердлов номли ва «Қорасув» совхозлари коллективларининг қўшган ҳиссалари, айниқса, салмоқлидир.

«Қорасув» совхозидан А. Шерматов, Оржоникидзе номли колхоздан Рўзиев, «Хасково» совхозидан М. Мирхўжаев ва яна бошқа хўжаликлардан 15 бригада аъзолари давлатга икки йиллик миқдорида сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш учун курашни давом эттирмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш асосан ҳосилдорликни ошириш ҳисобига бўлди. Ҳозирги кунгача район бўйича картошка ҳосилдорлиги 133 центнер, сабзавот ҳосилдорлиги 288 центнерни ташкил этаётир.

Айрим хўжаликларда ҳосилдорлик бундан ҳам юқори бўлди. Масалан, Калинин номли ва «Партия XX съезди» колхозларида, «Хасково», «Назарбек» совхозларида ҳар гектар майдондан 140 — 160 центнердан картошка ҳосили олинди. Калинин номли, Оржоникидзе номли ва «Москва» колхозларида, «Хасково», «Назарбек», «Партия XXI съезди» ва «Бўзсув» совхозларида сабзавот ҳосилдорлиги 300—350 центнерга етди.

Теплицаларда ва полиэтилен пленкалари остида сабзавот маҳсулотлари етиштириш ҳажми ҳам йил сайин ортиб бормоқда. Жумладан, бу йил ана шундай майдонларда 7857 тонна сабзавот етиштирилди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 500 тонна кўпдир.

Район чорвадорлари ҳам катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Ҳозирги кунгача давлатга гўшт ва сут сотиш халқ хўжалик планлари бажариб қўйилди. Қишловга озуқа жамғариш топшириғи ҳам 105 процент қилиб бажарилди.

Районда халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам муваффақиятли ривожланмоқда. Шу йилнинг ўтган ўн ойи ичида пландаги 114 миллион 683 минг сўм ўрнига 120,2 миллион сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилинди.

Бу катта ютуқлар район меҳнаткашларининг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди ва янги марралар сари илҳомлантирди. Улар хўжалик йилини муваффақиятли якунлаш билан бирга 1980 йил ҳосили учун пухта замин яратиш ишларини қизғин бошлаб юбордилар.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Хоразм область қишлоқ хўжалик меҳнатчилари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг қарорларини амалга ошира бориб, ноқулай об-ҳаво шароитлари вужудга келтирган жиддий қийинчиликларни бартараф этиб, 1979 йил пахта тайёрлаш умумий ҳажмини 21 ноябрь куни муваффақиятли бажардилар.

Давлатга 410 минг тонна пахта топширилди, бу эса бутун ўтган йилдагига нисбатан 57 минг тонна кўпдир. Ҳосилдорлик гектар бошига 39 центнерни ташкил этди. Тайёрланган пахтанинг 85 процентидан кўпроғи биринчи сортларга қабул қилинди. 240 минг тонна пахта машиналарда терилди. Машинада пахта териш плани бажарилди.

Барча районларнинг пахтакорлари зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Хонқа, Хива, Урганч, Янгиариқ ва Қўшкўпир районлари қабул қилган мажбуриятлари ҳисобига пахта топширмоқдалар. Ҳазорасп, Боғот, Гурлан ва Шовот районлари планни бажарай деб қолдилар.

Хонқа районидаги Охунбобоев номли Ленин орденли колхоз, Боғот районидаги Нариманов номли Меҳнат Қизил Байроқ орденли колхоз, Хива районидаги Фрунзе номли, Урганч районидаги Ленин номли, Янгиариқ районидаги Киров номли, Гурлан районидаги «Коммунизм», Ҳазорасп районидаги Жданов номли колхозлар пахта тайёрлаш планини бажарганликлари ҳақида биринчи бўлиб рапорт бердилар. Бу хўжаликлар бугунги кунгача ҳар гектар ердан 42—45 центнердан ва бундан ҳам кўпроқ пахта йиғиштириб олдилар.

Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — Салай Худойқулиев, Карл Маркс номли колхоздан Матёқуб Матназаров, Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхозидан Машарип Мавлонов, Боғот районидаги Нариманов номли колхоздан Зарип Қурбонов ва СССР Давлат мукофотининг лауреати Ҳожи Саидов, Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхоздан Саъдулло Мадаминов, Зулайҳо Рўзметова, Хўжайниёз Собиров, «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Вансёз Маҳмудов, Урганч районидаги Ленин номли колхоздан Одамбой Асқаров, Охунбобоев номли колхоздан Раҳим Бобожонов, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозидан Гулиммат Ҳайтимметов, Аллам Маткаримов, Қўшкўпир районидаги Калинин номли колхоздан Удам Ҳасанов, Шовот районидаги Чкалов номли колхоздан Пўлат Маткаримов, Янгиариқ районидаги Киров номли колхоздан Раззоқ Отажонов бошлиқ пахтачилик бригадалари ҳар гектар ердан ҳозиргача ўрта ҳисобда 50—60 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ пахта териб олдилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг жуда катта ёрдами, колхозчилар, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг фидокорона меҳнати туфайли, ишчи ва хизматчилар, студент ёшлар ва ўқувчи ёшларнинг актив ёрдами туфайли ана шундай меҳнат ғалабасига эришилди. Бу ғалаба партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлар олиб борганликлари натижасидир.

Область шоликорлари ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариб, Ватан омборларига 74 минг тоннадан кўпроқ шоли етказиб бердилар. Бу эса ўтган йилдагидан 5 минг 400 тонна кўпдир.

Давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева, узум, пилла сотиш планлари ва мажбуриятлари ошириб бажарилди.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш илдам олиб борилмоқда.

Область пахтакорлари, барча меҳнаткашлари бутун етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай, яқин вақт ичида йиғиштириб олишга, пландан ташқари 30 минг тонна пахта тайёрлашга ва ялпи пахта ҳосилини 440 минг тоннага етказишга аҳду паймон қилишган.

Йиғим-терим ишлари тугаллаиши билан бир қаторда 1980 йил ҳосили ва чорва қишловн юзасидан кузги-қишки тадбирларнинг бутун комплексини амалга ошириш ишлари авж олдириб юборилмоқда.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ЮЗАСИДАН 22 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан машинада мавсум бошидан буён терилгани (умумий пахта тайёрлаш ҳажмига нисбатан процент ҳисобида).

БЎКА	0,50	117,01	111,92
КОММУНИСТИК	0,20	111,0	101,05
ЧИНОЗ	0,75	109,77	104,27
ҒАЛАБА	0,59	109,61	103,60
БЕКОБОД	0,62	103,92	106,00
ЎРТА ЧИРЧИҚ	1,04	108,62	105,35
ПИСКЕНТ	0,71	107,85	103,89
ЯНГИЙЎЛ	1,00	107,57	104,86
ОҚҚЎРҒОН	0,61	107,51	101,62
ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА:	0,65	109,43	105,93

ЎРТА ОСИЁДА ЭНГ КАТТА

Шу кунларда ишга тушган Қодирия сув олиш иншоотларининг учинчи навбати Тошкентга бериладиган тоза сувни бир суткада бир миллион кубметргача етказишга имкон берди. Пойтахтнинг водопровод сувига бўлган эҳтиёжининг учдан икки ҳиссасини таъминлаб турувчи корхонада янги кучли фильтрлар, ҳавзалар, хлорлайдиган установкалар, ёрдамчи хизмат бинолари қурилди. Шундай қилиб, Тошкент водопроводи Ўрта Осиёдаги турдош корхоналар орасида энг каттаси бўлиб қолди.

(ЎзТАГ).

В. И. ЛЕНИННИНГ «ТУРКИСТОНДАГИ КОММУНИСТ ЎРТОҚЛАРГА» ХАТИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

ДОҲИЙ КЎРСАТГАН ЙЎЛДАН

ҚАРДОШЛИК ОИЛАСИДА

Бундан роса 60 йил муқаддам 1919 йилнинг ноябрида В. И. Ленин Туркистон коммунистларига махсус хат йўллади. Бу илҳомбахш мактубда ўлка коммунистларининг партия ва Совет давлати миллий сиёсатининг асосий принципларини амалга ошириш соҳасидаги конкрет вазифалари белгилаб берилган.

«Туркистон халқлари билан тўғри муносабат боғлаш,— деб ёзади В. И. Ленин,— эндиликда Россия Социалистик Федератив Совет Республикаси учун, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, жуда катта, жаҳоншумул—тарихий аҳамиятга эгадир. Совет ишчи-деҳқон республикасининг кучсиз, шу дамгача эзилган мазлум халқларга муносабати бутун Осиё учун ва жаҳондаги ҳамма мустамлакалар учун, минглаб ва миллионлаб кишилар учун амалий аҳамиятга эга бўлади». Ўлка коммунистларига мурожаат қилиб, у «Туркистон халқлари билан ибрат кўрсатиб, амалий иш билан ўртоқларча муносабат ўрнатишга бутун кучингизни сарф қилишингизни... жаҳон империализмига қарши астойдил курашиш учун великорус империализмининг изларини йўқотишни чин кўнгилдан истаганлигимизни, уларга иш билан исбот қилишингизни... илтимос қиламан», деб даъват этди.

В. И. Лениннинг мактуби ўлка коммунистлари ва барча меҳнаткашлари томонидан қизғин маъқулланди. Туркистон Компартиясининг 5-ўлка конференцияси делегатлари Владимир Ильичга бениҳоя миннатдор бўлиб хат йўлладилар.

Ўлкада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда, социалистик қурилишни, партия миллий сиёсатини амалга оширишда 1919 йилда В. И. Ленин ташаббуси билан тузилган Туркистон комиссияси муҳим роль ўйнади. Унинг составига Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоблари Ш. З. Элиава, М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, Я. Э. Рудзутак, Ф. И. Голощекин ва Г. И. Бокий кирган эди. Туркистон комиссияси ўз иш фаолиятида маҳаллий — совет кадрларига таянди, уларни ленинча партия ғоялари руҳида, пролетар интернационализми руҳида тарбиялади. Коммунистик партия маҳаллий халқлар орасидан Н. Тўрақулов, К. Отабоев, А. Икромов, Ф. Хўжаев, Й. Охунбобоев ва кўплаб бошқа талантли раҳбар ходимлар, ленинчи — интернационалистларни тарбиялаб етиштирди.

«Партия Ўрта Осиёда социализм қурилиши ишига ўзининг энг қимматли капиталини — энг яхши ходимларининг меҳнатини, талантини, эҳтиросини сарфлади,— деган эди Л. И. Брежнев.— Партиямиз ўз сафларидан, меҳнаткашлар оммаси орасидан минг-минглаб қобилиятли ташкилотчиларни, янгиликни ҳис қиладиган кишиларни топиб, ишга солди. Халқ оммаси ўрта аср уйқусидан уйғониб, ўзгаришлар қилиш зарурлигини англаб, ўз тақдирининг хўжайини бўлиб қолди».

Ленин Ўрта Осиё халқларининг ҳар бири ўзининг совет миллий давлатини барпо этажагини равшан тушинган ва бунга тайёргарлик кўриш тўғрисида 1920 йилдаёқ кўрсатма берган эди. Ўзбекистон ССРнинг ташкил топиши, унинг СССР составига кириши, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси бўлди. Қардош халқларнинг дўстона оиласига қўшилган Ўзбекистон меҳнаткашлари совет халқларининг беғараз ёрдами билан республика экономикаси ва маданиятини муваффақиятли суратда тиклаш ва ривожлантириш имкониятига эга бўлди. Партия кўрсатмаси билан Марказий Россиядан Ўзбекистонга кўпгина фабрика ва заводлар кўчирилди. Москва ва Ленинграддан, Урал шаҳарларидан ва мамлакатнинг бошқа саноат марказларидан республикага нефть маҳсулотлари, тошкўмир, чўян, пўлат, машиналар, станоклар ва бошқа асбоб-ускуналар кўплаб миқдорда юбориб турилди. Марказий саноат районларидан бу ерга малакали кадрлар юборилди.

Илгари орқада қолган халқларга мамлакатнинг анча ривож топган районлари ва аввало улуғ рус халқи берган ҳар томонлама ва доимий ёрдам Шарқ халқларининг, шунингдек ўзбек халқининг, иқтисодий ва маданий қолоқлигини тугатиш вазифасини амалга оширишнинг энг муҳим шарти бўлди, рус халқи бундай ёрдам беришни ўзининг муқаддас вазифаси, интернационал бурчи деб билди.

«Миллий чекка ўлкалар қолоқлигини тугатиш, уларни жадал ривожлантириш йўлида,— деб таъкидлади Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида,— ана шундай ёрдам беришни, зўр куч-ғайрат сарфлашга ва тўғрисини айтганда қурбонлар беришга тайёр бўлиб туришни Ленин Россия пролетариатининг олий интернационал бурчи, деб васият қилган эди. Рус ишчилар синфи, рус халқи бу бурчни шараф билан бажардилар. Аслида бу — бутун бир синфнинг, бутун бир халқнинг интернационализм йўлида кўрсатган шонли жасорати бўлди».

Партиянинг совет республикалари экономикаси ва маданиятини ривожлантириш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлиги, совет халқларининг беғараз ёрдами, ленинча миллий сиёсат муттасил амалга оширилиб келаётганлиги туфайли республикамизда туб ўзгаришлар юз берди.

Илгари ҳатто мих ва кетмонни ҳам четдан келтиришга мажбур бўлган ўлкада замонавий саноат вужудга келди. Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда саноат ишлаб чиқаришининг 1500 га яқин йирик корхонани ўзида бирлаштирган юздан ортиқ тармоғи мавжуд.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги социалистик асосда қайта қурилди. Республикада 30-йилларда ғалаба қозонган колхоз тузуми ўзбек деҳқонларининг турмушини тубдан ўзгартириб юборди. Ўзбек қишлоғи қолоқлик ва қашшоқликдан батамом қутилди. Ҳозирги колхоз ва совхозлар юксак даражада механизациялашган, иқтисодий жиҳатдан бақувват, йирик хўжаликлардир. Пахта, ипак ва қоракўл тери етиштириш билан республикамиз хўжаликлари Иттифоқда машҳурдир. Ҳозир СССРда тайёрланаётган жами пахтанинг учдан икки қисмини, пилланинг 60 процентга яқинини ва қоракўл терининг учдан бир қисмини Ўзбекистон деҳқонлари беради.

Совет ҳокимияти йилларида республикада маданий қурилиш соҳасида, халқларнинг маънавий ҳаётида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Ўзбек халқининг шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданияти гуллаб-яшнади, революциядан илгари саводсизлик ҳукм суриб келган республикада халқ маорифи, олий мактаб, фан, адабиёт ва санъат мисли кўрилмаган даражада равнақ топди.

Ҳозирги кунда Совет Ўзбекистони энг замонавий саноатга, юксак даражада ривожланган кўп тармоқли қишлоқ хўжалигига, илғор социалистик фан, маориф ва маданиятга эга бўлган қудратли республикадир.

И. АЛИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

Ўзбекистон делегацияси доҳий В. И. ЛЕНИН ҳузурида.

Рассом **А. Мельников** чизган сурат.

ЛЕНИНГА ТУРКИСТОН КОММУНИСТЛАРИНИНГ ЖАВОБИ

В. И. Лениннинг Туркистон коммунистларига йўллаган хатига жавобан, Туркистон Компартиясининг ўлка конференцияси 1920 йил январида В.И. Ленин номига жавоб мактуби юборди.

«Азиз ўртоқ Ильич!

Жаҳон пролетар революциясининг бош базаси бўлган Совет Россиясидан тўла икки узилишдан сўнг Сизнинг бизга, Туркистон коммунистларига қарата ёзган хатингиз бу ерда, Шарқда бизнинг барча сиёсатимизда интизорлик билан кутилган дастуриламал бўлади.

Биз, Совет республикаси узоқ чекка ўлкасида ишлаётган Туркистон коммунистлари мамлакатдан ажратилган шароитда РКП Марказий комитетининг раҳбар таъсири бўлмаётганлигини доимо сезиб турдик. Шу сабабли, табиийки, Туркистондаги партиявий, совет ишларининг баъзи томонларида кустарчилик майллари кўзга ташланди, биз томондан хатоларга ҳам йўл қўйилди, лекин бу хатолар бемалол тузатилиши мумкин, чунки биз аниқ бир қўлланмасиз, революцион иш, виждонимиз ва пролетар ҳиссиётимиз буюрганича иш тутдик.

Эндиликда Турккомиссия етиб келди. Биз унга тўла ишонамиз, у билан қўлни қўлга бериб ишлаймиз. Ишонамизки, бизнинг партиямиз белгилаган ва жаҳон пролетар революциясининг умумий ривожланишидан келиб чиқадиган вазифаларини биз шараф билан бажарамиз.

Шу сабабли, биз илгари йўл қўйилган хатоларни тузатишга киришар эканмиз, азиз ўртоқ, Сизга биз тантанали суратда айтамизки, ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, ҳар қанча қурбонлар бериш ва куч-ғайрат сарф қилиш талаб қилинмасин, РКП Марказий Комитетининг барча кўрсатмаларига аниқ амал қиламиз, унинг барча директиваларини оғишмай бажарамиз ва Шарқни империализм зулмидан озод қилишдек улуғ ишни бажарамиз».

БЕҚИЁС ЁРДАМ

В. И. ЛЕНИННИНГ «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» хати ўлкамизга етиб келган бир даврда Совет Россиясида биринчи жаҳон ва гражданлар уруши туфайли жуда оғир ва мураккаб иқтисодий ва сиёсий шароит вужудга келган эди.

Лекин, шунга қарамай, В. И. Ленин раҳбарлигидаги ёш Совет давлати Совет Туркистонига ҳар тарафлама моддий ёрдам кўрсатиш чораларини кўрди.

Жумладан, 1921—22 йилларда Туркистонга РСФСР ҳукумати томонидан тўрт ярим миллион пуд ғалла юборилди. Қозоғистон экин майдонларининг 60 процентга яқинига Совет давлати ажратган уруғлар экилди.

В. И. Ленин Туркистонда ирригация ишларини қайта тиклаш ва ривожлантиришни ўлкамиздаги иқтисодий тараққиётнинг негизларидан бири, деб ҳисоблаб, 1918 йил 17 майида Туркистондаги ирригация ишларига 50 миллион сўм ажратиш тўғрисидаги Декретга имзо чеккан эди. 1923 йилда эса худди шу мақсадда СССР ҳукумати 2210 минг, 1924 йилда яна 710 минг сўм ажратди. Шундан кейинги даврда эса олтин ҳисоби билан суғориш ишлари учун яна 3 миллион сўмлик ёрдам берилди. 1925 йилга келиб эса ёш Ўзбекистон Совет Республикасига умумиттифоқ фондидан ажратилган маблағ 7 миллион сўмдан ортиқроқни ташкил этган эди.

Худди шу йиллари РКП(б) X съезди қарорига мувофиқ, Марказий Россиядан кўчириб келинган қатор саноат корхоналари ишга туширилди. Корхоналарда Совет Россиясидан келган малакали инженер ва ишчи кадрлар фидокорона меҳнат қилишди.

КИШИЛИК ЖАМИЯТИ ТАРИХИДА ЭНГ НОЗИК, ЭНГ ҚАЛТИС МАСАЛАЛАРДАН БИРИ БЎЛГАН МИЛЛИЙ МАСАЛА ҲАЛ ЭТИЛГАНЛИГИ ОКТЯБРЬ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ ОРАСИДА АЛОҲИДА ЎРИН ОЛИБ ТУРИБДИ.

ПАРТИЯ, В. И. ЛЕНИН БАРЧА МИЛЛАТ ВА ЭЛАТ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР ИТТИФОҚИНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРИШ УЧУН КУРАШИБ, ҲАР ДОИМ МИЛЛАТЛАРНИНГ ЎЗ ТАҚДИРИНИ ЎЗИ БЕЛГИЛАШ ҲУҚУҚИНИ, УЛАРНИНГ ТЎЛА-ТЎКИС ВА ҲЕЧ СЎЗСИЗ ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ БЎЛИШИНИ ҲИМОЯ ҚИЛДИЛАР. ШУНИНГ УЧУН ҲАМ ОКТЯБРНИНГ ҒАЛАБАСИ АЙНИ ВАҚТДА МИЛЛИЙ ОЗОДЛИК УЧУН КУРАШДА ҚЎЛГА КИРИТИЛГАН ҒАЛАБА БЎЛДИ.

СОБИҚ ЧОР РОССИЯСИНИНГ ХАЛҚЛАРИ БИРИНЧИ БЎЛИБ ТАРИХИЙ ТАНЛАШ ИМКОНИЯТИНИ, ЎЗ ТАҚДИРЛАРИНИ ЎЗЛАРИ БЕЛГИЛАШ ҲУҚУҚИНИ ОЛДИЛАР. УЛАР ЎЗЛАРИ ХОҲЛАГАНИНИ ТАНЛАБ ОЛДИЛАР. УЛАР ҚУДРАТЛИ ИТТИФОҚДОШ ДАВЛАТГА ЎЗ ИХТИЕРЛАРИ БИЛАН БИРЛАШДИЛАР ВА РУС ХАЛҚИНИНГ БЕҒАРАЗ ЁРДАМИГА ТАЯНИБ, ЯНГИ ТУРМУШ ЙЎЛИГА ҚАТЪИЙ РАВИШДА ТУШИБ ОЛДИЛАР.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ЎША ТАРИХИЙ КУН

1918 ЙИЛ 8 ОКТЯБРИДА В. И. Ленин Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитети, РСФСР Халқ комиссарлари Совети, РКП(б) Марказий Комитетининг Туркистон ишлари бўйича комиссиясини тузиш тўғрисидаги қарорга имзо чекди.

Туркистон комиссиясининг ташкил этилиши ўша мураккаб тарихий шароитда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан Туркистондаги партия ва совет ташкилотларига раҳбарликни амалга оширишнинг бирдан-бир тўғри йўли эди.

1919 ЙИЛ 4 НОЯБРЬ куни доҳий сафдошлари Ш. З. Элиава (раис), М. В. Фрунзе, В. В. Куйбишев, Я. З. Рудзутак, Ф И. Голощекин, Г. И. Бокий ўртоқлардан иборат комиссия Тошкентга етиб келди. Улар ўзлари билан бирга Владимир Ильичнинг «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» тарихий мактубини олиб келган эдилар.

Худди шу куннёқ Туркистон Коммунистик партияси ўлка комитетининг, Ўлка Мусулмонлар бюросининг ва Туркистон Марказий Ижроия Комитети президиумининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Унда Ш. З. Элиава доҳийнинг хати тўғрисида доклад қилди.

Мажлис қатнашчилари жавоб мактубида қуйидагиларни якдиллик билан билдиришди: «Партия Марказий Комитети, Халқ Комиссарлар Совети, Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитети комиссиясининг раиси ўртоқ Элиаванинг ишонч ёрлиғи ва докладини ҳамда ўртоқ Лениннинг ўз қўли билан ёзган хатини ўқиб чиқиб, биз, Туркистондаги олий органлар — Ўлка Комитети, Ўлка Мусулмонлар бюроси ва Туркистон Марказий Ижроия Комитети қўшма мажлиси қатнашчилари, қасамёд этамизки, партиямиз Марказий Комитетига ва олий комиссиянинг вакили Туркистонга келган III Интернационалга аниқ бўйсунган ҳолда бизнинг зиммамизга тушадиган ҳамма вазифаларни бажарамиз».

Шу тарихий кунда Ш. З. Элиава ва А. Ф. Солькин таклифи билан В. И. Лениннинг мактубини ва унга жавоб хатини Туркистонда чиқадиган учта газетада эълон қилишга қарор қилинди. Булар — Туркистон Коммунистлар партияси Ўлка Комитетининг органи — «Туркестанский коммунист», Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг органи «Известия», ҳамда республика Революцион-Ҳарбий кенгаши Сиёсий бўлимининг органи — «Красный фронт» эди. Ана шу газеталарнинг қўшма сони 1919 йил 7—10 ноябрда, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг икки йиллиги байрам қилинаётган кунларда чиқарилди.

Шундан сўнг ҳамма жойда Лениннинг хати ҳамда Туркистон комиссияси тузиш тўғрисидаги қарор муҳокамаси бошланиб кетди. Ана шу муҳим ҳужжатлар партия йиғилишлари ва конференцияларида, партия-совет активи мажлисларида, меҳнаткашларнинг оммавий митингларида қизғин маъқулланди.

1917 йилдан бери КПСС аъзоси Д. Абрамовнинг хотирлашича, доҳийнинг ўзи Туркистон коммунистларига бевосита мурожаат этиб, мактуб ёзганлиги кишиларни чуқур ҳаяжонга солган. Улар Ленин мактубини жон қулоғи билан тинглаб, бирорта ҳам сўзини қолдирмай ҳамиша эсда тутиб қолишга ҳаракат қилганлар. Хат ўшандаёқ ўзбек тилига таржима этилиб, эски шаҳар маҳаллаларида оммавий равишда тушунтириб берилган.

1919 йил ноябрининг тарихий кунларидан бирида Тошкентда умумшаҳар партия конференцияси ўтказилди. Унинг қатнашчилари доҳийни ишонтириб, якдиллик билан шуни изҳор қилдиларки, «Россия ишчилар синфи ва Россия Коммунистик партиясининг Туркистондаги вазифалари тўғрисидаги йўл-йўриқлар бизнинг бутун ишимиз учун, Туркистон меҳнаткашларини, эзилган ва эксплуатация қилинаётган мусулмон ишчилар синфини озод этиш учун курашда мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади».

1920 ЙИЛ 21 ЯНВАРИДА Туркистон Коммунистик партиясининг V ўлка съезди В. И. Ленин мактубига жавоб хати юборди. Унда Туркистон коммунистлари доҳийни «ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, ҳар қанча қурбонлар бериш ва куч-ғайрат сарф қилиш талаб қилинмасин, РКП Марказий Комитетининг барча кўрсатмаларига аниқ амал қиламиз, унинг барча директиваларини оғишмай бажарамиз ва Шарқни империализм зулмидан озод қилишдек улуғ ишни бажарамиз,» деб қатъий ишонтиришди.

И. СУЛТОНОВ.

Г. МАКСИМОВ.

МАДАД

ҒАФУР ҒУЛОМ нашриётида ёзувчи Г. Максимовнинг «Саркарда» романи ўзбек тилида чоп этилмоқда. Асарда бундан 60 йил муқаддам Туркистонда бўлган воқеалар тасвирланган. Қуйида берилаётган парчада В. И. Лениннинг ўлкага шошилинч ёрдам бериш учун кўрган тадбирлари тўғрисида ҳикоя қилинади.

ТУРКИСТОН яна, учинчи марта Совет Россиясидан узилиб қолди. Туркистон бутун мамлакат билан бирлашиб турган пайтдаги нафасини ростлаб олиш пайти тугади. Бу қарийб икки ойча давом этган эди. Марказий Россиядан келаётган юклар оқими тўхтаб қолди. Бу юклар ажратилиб, Биринчи армия қисмлари бирлашмасданоқ турли жойларда, фронтга яқинроқ шох йўлларда тўплаб қўйилганди. Бу қисмлар атаман Дутовнинг оқ казакларини яксон этиб, Туркистон қўшинлари Биринчи армияси рўпарасидан чиқиб келаётган эди.

Ҳамма нарсага ўзи жуда муҳтож бўлиб турган ёш Совет республикаси жуда оз запасларидан олис чекказарга мих, темир, қишлоқ хўжалик қуроллари, ёғоч, дори-дармонлар, балиқ тутадиган жиҳозларни — ҳафтасига жами қирқ бештагача вагонни юбориб турарди. Самара — Оренбург ва Тўрғай районларидан кунига ўттиз вагон дон жўнатарди.

Буларнинг ҳаммаси ўз-ўзича амалга ошмасди, Туркистонга моддий ва ҳарбий ёрдам тадбирларини координациялаш учун комиссия тузилган эди. Унинг раиси Элиава ва комиссия аъзоларининг бир қисми Самара ва Оренбургда ушланиб қолишди, бу ерда мазкур ёрдамнинг амалий масалалари билан шуғулланишди, Петр Алексеевич Кобозев эса Туркистон ишларидан бирмунча хабардор одам сифатида Тошкентга жўнаб кетди.

Апрель ойигача газмол, қанд, пойафзал ортган саккизта йиғма маршрут поездлар тузилиб жўнатишга тайёр қилиб қўйилганди. Туркистон кутубхонасини тўлдириш учун китоблар ортган қўшимча поездни жўнатишди.

Халқ Хўжалиги Олий Кенгаши юбориш учун бир қатор тадбирларни белгилади. Твердан бу олис ўлкага юз эллик инженер ва техниклар жўнаб кетди. Улар бу ўлкада узоқ туриб қолиш учун оилалари, уй лаш-лушларини олиб кетишди. У ёққа юборилган геологлар группасига қидирув ишларини олиб бориш топширилди.

Ҳокимият органлари ишини йўлга қўйиш учун Яков Михайлович Свердлов Туркистонга икки группа партия ва совет ходимларини жўнатди. Ўша кезларда Москвада партиянинг саккизинчи съезди бўлиб ўтди. Съездда Туркистон делегацияси ҳам бор эди.

Владимир Ильич ўзининг жуда ҳам тиғиз иш вақтидан икки соат ажратиб делегация билан суҳбатлашди. У Осипов исёнининг келиб чиқиши ва тугатилиши тафсилотлари билан, унда сўл эсерларнинг қатнашганлиги билан қизиқди; халқ хўжалигининг аҳволини, озиқ-овқатнинг аҳволини сўраб суриштирди; уни айниқса руслар билан ўлканинг ерли аҳолиси ўртасидаги муносабат, меҳнаткашлар революцион активлигининг ўсиши қизиқтирди... Суҳбат охирида эса у делегацияга Москвада бироз қолишни ва халқ комиссарликлари фаолияти билан танишишни маслаҳат берди. Уларнинг иш тажрибасидан ўз юртларига борганда фойдаланиш керак.

Делегация Москвада бир ойча бўлди. Делегацияни яна Кремлга таклиф қилишди, шунда Владимир Ильич Шарқий фронтда аҳвол оғирлашаётганлигини айтди. Оренбург — Тошкент темир йўлини оқлар узиб қўйиши ҳам мумкин, шунинг учун делегация дарҳол жўнаб кетиши керак.

Улар Ленин билан икки марта қилинган суҳбатдан зўр таассурот олиб қайтишди. Делегация Советлар марказий аппарати иши билан танишди. Бу аппарат иши албатта кўп жиҳатдан ҳам қарор топиш жараёнида эди, ҳали такомилига етмаганди, лекин Туркистондагига қараганда яхши йўлга қўйилганди. Улар ўрганадиган нарсалар кўп эди. Хайрлашиш чоғида уларга Ленин имзолаган мандатлар, китобларни бердилар, бу китоблар орасида Саккизинчи съездда қабул қилинган партиянинг янги Программасидан бир неча нусха бор эди. Партия Программасини бунгача типографик усулда босиб чиқаришга улгуришган эди.

Тошкентга қайтган делегация тушган поезд Оренбург — Актюбинск перегонида ўтиб олишга улгурган охирги поездлардан бири бўлди. Сўнг бу йўлни атаман Дутовнинг казак қисмлари эгаллаб олди.

Ўлка партия комитетининг Марказий ижроия комитети, Халқ Комиссарлар Совети, Революцион ҳарбий кенгаш ва бошқа бир неча ташкилот аъзолари иштирокидаги кенгайтирилган мажлиси тўрт соатдан буён давом этаётган эди. Актюбинск фронтида юз берган аҳволни муҳокама этиш учун ана шу мажлисни чақирган эдилар.

Аҳвол мушкул эди.

Зиновьев бошқараётган фронтнинг асосий кучлари 1919 йил январида Қизил Армия билан бирлашгач Фрунзенинг Жанубий группасига киритилган эди, бу группани юқоридаги маълум ҳолатлар тақозоси билан генерал Ханжиннинг Ғарбий армиясига қарши ташладилар. Актюбинскда қолдирилган нисбатан оз кучлар албатта янги қўшинлар билан тўлдирилган атаман Дутовнинг ўн минг кишилик армиясига қаршилик кўрсата олмас эди.

Актюбинск фронтини кучайтириш учун шошилинч равишда бир қатор қатъий чоралар кўриш керак эди. Ўлка комитети ана шу мақсадда бу мажлисни чақирган эди.

Вақт ўтиб борарди-ю, лекин бир маъноли таклиф тушмаган эди.

Собиқ сўл эсерлар — уларни Туркистон сўл эсерлар партиясини тугатиш чоғида Компартияга қабул қилгандилар ва бир хатога йўл қўйгандилар: якка-якка қабул қилмай, бутун ташкилотлари билан қабул қилгандилар, бу ташкилотларда ўз ўтмишидан бутунлай воз кечган одамлар ҳам, Компартияга тактик мулоҳазалар билан кирганлар ҳам бор эди, — ана шу кейингилари ўч олишдан фойдаланиб қолишга ҳаракат қилдилар.

Успенский топиб гапираётганди.

— Баъзилар Актюбинск фронтида ҳавфли вазият вужудга келди, деб бизни ишонтирмоқчи бўладилар, бу ердаги вазият аслида ҳалокатлидир, — деди у йиғилганларга кеккайиб назар ташлаб. — Нега шундай бўлди? Келинг, бир суриштириб кўрайликчи, ўртоқлар. Бизнинг қон-қардош Туркистон армиямиз Дутовнинг Туркистонга келадиган йўлини тўсиш ўрнига нега бутунлай бошқа жойга бориб қолди?

— Қайси армияни қаёққа юбориш ҳусусида афсуски, Фрунзе сиз билан маслаҳатлашмапти-да, — ўтирган жойида гап ташлади Белов.

— Сиз ўринсиз киноя қиляпсиз, ўртоқ бош қўмондон, — бетоқат бўлиб унга назар ташлади Успенский. — Мен Жанубий группа қўмондонига асло маслаҳат бермоқчи эмасман. Лекин Шарқий фронт қўмондонлиги ўзининг ишкалини тўғрилаш учун бизнинг Туркистон армиямизни нега юлқилаб олиб кетади — ана шуни билмоқчиман.

Минбарга Колузаев кўтарилди. У шошилмай, ўз қадрини биладиган одамдек вазминлик билан юриб борарди.

Осипов исёни тор-мор этилгандан сўнг у Ревтрибунал судига тортилай деб турган эди. Ўша вақтдан буён кўп нарса ўзгарди. Уни Туркистон бош қўмондони лавозимига кўрсатишди, бироқ партия ўлка комитети аралашиб тайинланмай қолди. Кейин уни Актюбинск фронти қўмондонлигига мўлжаллашди. Бу ҳам бўлмади. Актюбинск фронтига Перовск кўнгилли отрядининг командири Селиверстовни қўмондон қилиб тайинлашди. Бироқ орқаворотда турган қандайдир кучлар уни доимо қўллаб-қувватлашарди. Унинг ҳатто етти юз кишилик яхши қуролланиб шай бўлиб турган отряди ҳам бор эди. Шунинг учун у Туркистон қўшинлари орасида раҳбарлик лавозимига интиларди.

Ҳозир ҳам минбарга кўтариларкан, ўз наздида шундай лавозимга олиб келиши шубҳасиз бўлган йўлни ўйлаб қўйган эди.

— Ўртоқ Успенскийни жуда ҳурмат қилсам ҳам унинг фикрига қўшила олмайман. Актюбинск фронтидаги аҳвол оғир бўлса ҳам, ҳалокатли эмас.

Залда ҳамма ҳаракатга келди. Бу қандайдир янги гап эди. Колузаев ҳамманинг эътиборини жалб қилганлигидан руҳланиб давом этди.

— Актюбинск фронтини кучайтириш керак, у ёққа янги кучларни ташлаб мустаҳкамламоқ керак. Уни биз барибир тугата олмаймиз, куч етмайди. Фрунзенинг Жанубий группа қўшинлари бизга ёрдамга келгунча кутиб турамиз. Бу орада эса биз ҳамма кучни Закаспий фронтига ташлаймиз. У ерда кейинги кунларда яхшигина муваффақият сезиляпти.

— Хўш, бу билан нима ютамиз? — сўради Белов.

Колузаев унга ўқрайиб қараб, сўзларни кесиб-кесиб шундай деди:

— У ердан инглизларни ва бошқа ҳар хил иблисларни қувиб чиқариб, бутун ўлкани озод қиламиз. Туркистон бош қўмондони бунга тушиниб етиши керак.

— Ҳа, бизнинг планларда, — деди ўтирган жойида Петр Алексеевич Кобозев, — камчиликлар йўқ.

Кекса большевик, маълумоти бўйича инженер-технолог Кобозев бу ўлкада подпольедаёқ ишлаган, сўнгра Совет ҳукуматининг фавқулодда комиссари бўлган, бу ерда янги ҳокимиятнинг дастлабки органларини вужудга келтирган, Туркистонни яхши биларди... Шу залда ўтирганларнинг ҳам кўпларини, улар раҳбарликка кўтарилмасдан олдиноқ биларди, минбарга чиқиб сўзлаганларнинг ҳар бирига ким туртки берганлигини ҳам жуда яхши тушинарди.

— Бизда ҳаёлпарастлар ҳам етарли, — давом этди Кобозев. — Лекин бу ишга ҳеч бир ёрдам қилмайди. Биз аввало вужудга келган вазиятни ҳарбий нуқтаи назардан тўғри баҳолашимиз ва шундан сўнггина қарор қабул қилишимиз керак. Революцион ҳарбий кенгаш нима дейди, Аристрах Андреевич, — мурожаат қилди у Казаковга, — сиз бунга қандай қарайсиз?

— Сизга тўла қўшиламан, Петр Алексеевич, — деди у. — Революцион ҳарбий кенгашда биз фикрлашиб олдик.

С. МУСАЕВ ва Э. АЗИМОВ таржимаси.

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

(Боши 1-бетда).

Қурилган саноат комплекслари ва паррандачилик фабрикалари гўшт ва тухум етиштиришда етакчи ўринни эгаллаб турибди.

Бироқ, саноат комплекслари ва паррандачилик фабрикаларининг хўжалик фаолияти ва ташкилотчилик ишлари даражаси бугунги кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми қарорларидан келиб чиқадиган талаб ва вазифаларга ҳали тўла жавоб бермайди.

«Ғаллақудуқ», «Сергели» ва «ВЛКСМ 50 йиллиги» саноат комплексларида (улар «Узглавзаготживпром» системасига қарайди) ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланилмаяпти, гўшт етиштиришни кўпайтиришда сусткашлик қилинмоқда.

Биз бугунги кунда Калинин районидаги «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси (ўртоқ З. Х. Хўжаев), Ўрта Чирчиқ районидаги «Ўрта сарой» паррандачилик совхози (ўртоқ Т. В. Ғаниев) раҳбарлари олдига жиддий талаблар қўйишга ҳақлимиз. Улар тухум ва парранда гўшти етиштириш ва давлатга сотиш планларини йилдан-йилга бажармай келмоқдалар.

«Узптицепром» корхоналарида паррандалар бошини сақлаб қолиш айниқса, жўжаларни сақлаб солиш, парранданинг тухум бериши масалалари ночор аҳволда қолмоқда. Оғир иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш суст амалга оширилмоқда, паррандани ерда сақлашдан катак технологиясига ўтишга тўла киришилмаяпти.

Чўчқа гўшти, парранда гўшти ва тухум етиштиришни кескин кўпайтириш юзасидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун саноат комплекслари ва паррандачилик фабрикалари ишини тубдан яхшилаш керак. Бу масалага область партия комитетининг II ва IV пленумларида эътибор қаратилди.

Республика қишлоқ хўжалиги министрлиги бу соҳада бир қатор тадбирларни белгилади. Бироқ, ҳали улар етарли эмас. Айниқса, «Узглавзаготживпром» (ўртоқ Л. П. Бутиков) масалаларни суст ҳал этмоқда.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, саноат комплекслари, паррандачилик хўжаликлари ва корхоналари фаолиятини кунда назорат қилиб боришлари, уларнинг ишига чуқурроқ кириб бориб, кадрлар билан мустаҳкамлашга доимий ёрдам кўрсатишлари, ветеринария-зоотехника хизматини яхшилашлари, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари томонидан кўрсатиладиган оталиқ ёрдамини кучайтиришлари керак.

Чўчқачилик ва паррандачиликни саноат асосида ҳар томонлама ривожлантириш юзасидан тадбирларни амалга ошира бориб, деб таъкидлади докладчи,— биз бу тармоқларни колхозлар ва совхозларда ривожлантиришни унутмаслигимиз керак. Бу борада ҳозир муайян ишлар қилинди. Деярли барча хўжаликлар паррандачилик фермасига эга, кейинги икки йил ичида қўшимча 42 та чўчқачилик фермаси ташкил қилинди. Бу ишни бундан буён ҳам давом эттириш, ҳар бир хўжаликда камн билан 10 минг бошгача парранда бўлишини таъминлаш лозим.

Гўшт ресурсларини кўпайтиришда қуёнчилик ва балиқчиликни янада ривожлантириш ҳам катта аҳамиятга эга. Кейинги уч йил ичида колхоз ва совхозларда қуёнларнинг сони қарийб икки марта кўпайди, балик тутиш 6,8 минг тоннага етди. Лекин шу билан бирга кўпгина хўжаликларда бу тармоққа етарли эътибор берилмаяпти. Қуёнчилик фермалари сонини кўпайтириш, колхоз ва совхозлар сув ҳавзаларида балиқ етиштириш ва маҳсулот олишни 11,5 минг тоннагача кўпайтириш зарур. Гўшт етиштиришни кўпайтириш ишига матлубот жамиятлари ташкилотлари, савдо бошқармалари ҳамда корхоналар, қурилиш ташкилотлари ва бошқа муассасаларнинг ёрдамчи хўжаликлари катта ҳисса қўшишлари талаб этилади. Область матлубот жамияти бу соҳада анча дуруст ишларни амалга оширмоқда.

«Узбекгидроэнергострой» тресги ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш ва ана шу асосда ишчи-хизматчиларни чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлаш соҳасида яхши тажриба тўплади. Тошкент тўқимачилик комбинати, Ўрта Осиё темирйўл бошқармаси, Янгиобод, Янгийўл, Ангрен шаҳарлари саноат корхоналарида ҳам ёрдамчи хўжаликлар ривожланмоқда.

Бироқ, озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришнинг бу муҳим манбадан ҳали етарли фойдаланмаётирмиз.

Область савдо бошқармаси корхоналари ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш масаласи билан амалда шуғулланмаётирлар ва бу йил бир килограмм ҳам гўшт етиштирмадилар. Тошкент шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси озиқ-овқат чиқиндиларидан фойдаланиш соҳасида катта имкониятларга, резервларга эга бўла туриб, ҳозирги кунга қадар атиги 10 тонна гўшт етиштирди. Бу бошқармада бўрдоқичилик хўжаликларини ташкил этиш ва кенгайтириш ишлари суст олиб борилмоқда. Олмалиқ ва Чирчиқ шаҳарлари саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларида ёрдамчи хўжаликларни ташкил этиш ишларига ҳали деярли киришилмади.

Область партия комитетининг тўртинчи пленумида ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш соҳасидаги бу камчиликлар кўрсатиб ўтилган эди. Бироқ, нуқсонларни тугатиш юзасидан ҳалигача зарур тадбирлар кўрилмади. Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ ва бошқа шаҳарларнинг партия комитетлари, область савдо бошқармаси, саноат, транспорт, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг партия ташкилотлари ва раҳбарлари тегишли хулоса чиқариб олишлари ва бу соҳадаги ишни яхшилаш, сўздан амалий ишга ўтиш учун жиддий чора ва тадбирларни амалга оширишлари керак.

Областимизда йирик саноат шаҳарлари, посёлка типидаги шаҳарлар кўп. Бу ҳол сут ва сут маҳсулотларига бўлган талабни оширмоқда. Областда сут чорвачилигини ривожлантириш бўйича анча ишлар бажарилди. Фақат кейинги уч йил ичида йиллик ялпи сут соғиб олиш тўққизинчи беш йилликнинг шу муддатидаги кўрсаткичга нисбатан 31,8 минг тонна ёки 31 процент кўпайди.

Тошкент области сут соғиб олиш соҳасида 1978 йил якуни бўйича Москва областидан сўнг мамлакатда еттинчи ўринни эгаллади. 107 хўжаликда соғин сигирлардан 3—4 минг литрга етказилиб ва ундан ошириб сут соғиб олинмоқда.

Ўн биринчи беш йилликда бизнинг олдимизда янада юқори кўрсаткичларга эришиш вазифаси турипти. Йиллик сут соғиб олишнинг ўсиши ўнинчи беш йилликка нисбатан 45 минг тонна ёки 33 процент кўпайиши керак. Бунчалик катта ҳажмда сут етиштиришни таъминлаш учун сут чорвачилиги маданиятини янада юқори савияга кўтаришимиз лозим. Мавжуд катта резервлардан тезроқ фойдаланиш, чорвачиликни интенсивлаштириш тадбирларини изчил амалга ошириш лозим.

Ҳозирги пайтда кўпгина колхозлар, совхозлар ва районларда подадаги сигирларнинг салмоғи жуда кам, ҳар йили кўплаб сигирлар бракка чиқариб юборилмоқда. Маҳсулдор сигирларни урчитиб кўпайтиришга етарли эътибор берилмаяпти.

Бир қатор хўжаликларда соғин сигирлардан олинаётган маҳсулот суст кўпаймоқда ва ҳар бош сигирдан 3 минг литрдан кам сут соғиб олинаётир. Сут чорвачилигини ривожлантириш масаласига етарли эътибор берилмаётганлиги туфайли ана шундай аҳвол рўй бермоқда. Сигирларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун ҳар бир хўжаликда қулай имконият мавжуд бўлишига қарамасдан, ундан тадбиркорлик билан фойдаланилмаётир.

Сигирларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун наслчилик ва селекция ишлари савиясини янада яхшилаш керак. Областимизда қорамолларнинг 99 проценти наслли ҳисобланади. Бироқ, бу бизни қаноатлантирмайди. Соф наслли мол ҳозирча фақат 23 процентни ташкил этади. Ўрта Чирчиқ районида эса олти процентни, Бўка ва Бекобод районларида 12 процентни, Орджоникидзе районида 13 процентни, Пискент районида 14 процентни ташкил этади.

Область қишлоқ хўжалиги бошқармаси, «Ташсадвинсовхоз» тресги, область давлат наслчилик корхонаси, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари, зооветеринария мутахассислари наслчилик ишларини тубдан яхшилаш учун зарур чора ва тадбирларни амалга оширишлари керак. Зоотехник ва селекционер, техник-осеменатор кадрлар сафини мустаҳкамлаш, ферма мудирлари ва бригадирларнинг малакасини ошириш зарур. Паст классли буқалардан фойдаланишни қатъиян ман этиш лозим. Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институти томонидан тавсия этилган голштино-фриз зотидан кенг фойдаланиш, ихтисослаштирилган хўжаликларда наслли бузоқ етиштириш ишини ҳар тарафлама яхшилаш керак.

Чорвачиликни янада ривожлантириш ҳеч сўзсиз кўп жиҳатдан озуқа базасини мустаҳкамлашга боғлиқдир. Партия, совет ва хўжалик органлари озуқа етиштиришни интенсивлаштириш соҳасида катта тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Кейинги йилларда сенаж бостириш, ўт талқони тайёрлаш ҳажми анча кўпайди. Ўтган йили озуқа бирлигига айлантириб ҳисоблаганда озуқа етиштириш 1975 йилдагига нисбатан 178 минг тонна ёки 1,4 баравар кўпайди.

Лекин, шу билан бирга қатор колхоз ва совхозларда бедадан, маккажўхоридан, илдизмевали ўсимликлардан кам ҳосил олинмоқда. Суғориладиган ерлардан олинаётган ҳосил имконият даражасида эмас. Ўтган йили Бўка районида суғориладиган ерлардан 4,4 тоннадан озуқа бирлиги тайёрланди. Оҳангарон районида 5,9, Чиноз районида 6,7, Бекобод районида 6,9 тоннадан-га тўғри келди. Айни пайтда областда бу кўрсаткич 1978 йилда 7,3 тоннани ташкил этди. Табиийки, бу кўрсаткич ҳам бизни қаноатлантирмайди.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалиги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари ҳар бир хўжаликда барқарор озуқа базасини ташкил этиш учун кескин чораларни амалга оширишлари зарур.

Экин майдонлари структурасини такомиллаштириш, алмашлаб экишни тезроқ ўзлаштириш, озуқа экинлари ҳосилдорлигини кескин ошириш, озуқа тайёрлаш, сақлаш ва қайта ишлаш, сифатини яхшилаш ва рационал фойдаланишнинг прогрессив технологиясини жорий этиш лозим.

Суғориладиган ерлар самарадорлигини оширишга катта эътибор берайлик. Жавдар, рапс, арпа, судан ўти сингари экин майдонларини кенгайтириш лозим. Хўжаликларда ембоп ғалла етиштиришни, ўт уни тайёрлашни кўпайтириш, чорвачиликни оқсил ва концентрат моддаларига бой бўлган қимматбаҳо озуқа билан тўла таъмин этиш чораларини кўриш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленумида чорвачиликни кескин ривожлантириш бўйича белгиланган программа, деб таъкидлади докладчи, бу, тармоқнинг моддий-техника базасини жадал ривожлантиришни талаб этади. 1980 йилда ва ўн биринчи беш йилликда чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари қуриш ва мавжуд фермаларни реконструкция қилиш бўйича катта ишларни бажариш керак.

Область қурилиш ташкилотлари йирик чорвачилик фермалари ва комплекслари қуриш бўйича катта тажриба орттирдилар. Бироқ, бу соҳада ҳали камчиликлар кўп. Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги», «Ғаллақудуқ», Ғалаба районидаги «Сергели» совхоз-саноат комплексларини қуриш беш-олти йилдан буён олиб борилмоқда. Бу нормада белгиланган муддатдан икки баравар кўп демакдир. Бўстонлиқ районидаги «Октябрь 60 йиллиги» номли ўрдакчилик наслчилик репродукторини қуриш асоссиз равишда чўзиб юборилмоқда. Айниқса, «Ташоблколхозстрой» тресги чорвачилик объектлари қуришни қониқарсиз олиб бормоқда.

Республика қишлоқ қурилиши министрлиги ва «Узколхозстрой»нинг кўпгина қурилиш ташкилотлари ўзларининг моддий-техника базасига эга эмаслар. Улар ҳозиргача қурилишда дақкиюнусдан қолган усуллардан фойдаланиб келмоқдалар.

Область қишлоқ хўжалик органлари, қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари бу камчиликларни тугатиш учун энг зарур чора-тадбирларни кўришлари зарур. Ўн биринчи беш йилликда чорвачилик объектлари қурилиши бўйича белгиланган кенг кўламдаги ишларнинг сўзсиз амалга оширилишини таъминлаш учун катта тайёргарлик ишларини бажариш керак.

Шаҳар ва район партия комитетлари Иваново области тажрибасидан фойдаланиб, чорвачилик эҳтиёжлари учун қурилишда министрлик ва идораларнинг мавжуд саноат объектлари, қурилиш ва монтаж ташкилотларидан фойдаланишлари лозим.

«Ташоблсельхозтехника» область ишлаб чиқариш бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги бўлимлари, область қишлоқ хўжалик бошқармаси, «Ташсадвинсовхоз» трести бу муҳим участкада ишни тубдан яхшилаш чораларини кўришлари лозим.

Колхоз ва совхозларда чорвачиликни юксалтириш ва унинг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни амалга ошириш билан бирга биз колхозчилар, совхозларнинг ишчи ва хизматчилари шахсий ёрдамчи хўжаликларини ривожлантириш тўғрисида ҳам доимий ғамхўрлик қилишимиз керак. Бу озиқ-овқат маҳсулотлари ресурсини тўлдиришнинг муҳим манбаидир.

Кўпгина колхозлар, совхозлар, қишлоқ ва посёлка Советлари шахсий ёрдамчи хўжаликларни мустаҳкамлашга қаратилган конкрет тадбирларни жорий этмоқдалар. Колхозчилар, совхоз ишчиларига ем-хашак ажратиб берилмоқда. Уларга мол ва парранда сотилмоқда.

Лекин шу билан бирга бир қатор районлардаги шахсий ёрдамчи хўжаликларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва чорва туёғини кўпайтириш кўнгилдагидек эмас. Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, қишлоқ ва посёлка Советлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари бу соҳадаги ишни яхшилаш учун зарур чораларни кўришлари, шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришда меҳнаткашларга ҳар тарафлама амалий ёрдам бериш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV пленуми қарори асосида чорвачиликни жадал суръатлар билан ривожлантириш бўйича белгиланган вазифаларни муваффақиятли бажариш партия ташкилотларидан ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини янада яхшилашни талаб этади. Чорвачиликда 12 мингга яқин коммунист меҳнат қилади. Бу катта куч. Уларнинг ўз ишларига ижодий муносабатда бўлиши, талабчанлик, тадбиркорлик билан иш олиб боришлари комплекслар ва фермалардаги аҳволни тубдан яхшилашда муҳим роль ўйнайди.

Кўпгина район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари чорвачиликда коммунистларни жой-жойига қўйиб ишлатиш, уларнинг авангардлик ролини оширишга катта эътибор бермоқдалар. Чорвачилик бўлинмаларида 242 та цех партия ташкилотлари ва партия группалари иш олиб бормоқда. Уларнинг аксарият кўпчилиги коллективда жанговар сиёсий ядро ҳисобланади.

Бироқ, Ўрта Чирчиқ, Бўстонлиқ, Чиноз районларидаги бир қатор хўжаликларда ва бошқа районлардаги фермаларда коммунистлар деярли йўқ. Илғор сут соғувчилар, чўпонлар ва бошқа чорвачилик ходимларини КПСС сафига қабул қилиш суст бормоқда.

Район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг партия комитетлари ферма партия ташкилотларига кўрсатилаётган амалий ва методик ёрдамни яхшилашлари лозим.

Партия, совет, қишлоқ хўжалиги органлари билан ҳамкорликда чорвачилик фермалари учун кадрлар танлаш ишини қатъиятлик билан олиб бориш керак. Мутахассисларнинг ҳуқуқини кенгайтириш билан бирга уларга нисбатан талабчанликни ошириш лозим. Ўрта бўғин кадрлари сифат составини яхшилашга эътиборни кучайтириш, уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишлари форма ва методларини такомиллаштириб бориш зарур. Чорвачилик касби истиқболли касб эканлигини ҳар бир чорвадор онгига чуқур сингдириш, бу соҳага ёшларни кўпроқ жалб этиш мақсадга мувофиқдир.

Партия, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари фаолиятида энг яхши чорвадорлар тажрибасини тезкорлик билан ўрганиш ва кенг оммалаштириш масаласи муҳим ўринни эгалламоғи лозим. Бизда донгдор ва тажрибакор чорвадорлар оз эмас.

Чорвадорлар ўртасида ўтказиладиган социалистик мусобақанинг форма ва методларини тинмай такомиллаштириб бориш зарур. Мусобақанинг оммавийлиги ва натижаларининг ошкоралигини таъминлаш, моддий ва маънавий рағбатлантириш омилларидан кенг фойдаланиш ғоят муҳимдир. Ҳар бир фермада зарур маданий ва маиший шароитларни яратиб бериш, резервлардан, имкониятлардан фойдаланишда чорвадорларнинг манфаатдорлигини ошириш зарур. Бу партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларидан катта ташкилотчилик билан иш олиб боришни талаб этади.

Областда чорвачиликни янада ривожлантириш бўйича олиб бориладиган катта ва жанговар иш программаси халқ депутатлари Советлари, халқ контроли органлари олдига янги вазифаларни қўяди. Улар бу соҳадаги камчиликларни пайқаб, тугатиш бўйича зарур чораларни ўз вақтида амалга оширишлари лозим.

Чорвачиликни тезкорлик билан ривожлантириш соҳасидаги вазифаларни бажаришда область ва район газеталари редакциялари, радио ва телевидение зиммасига ҳам катта вазифалар юклатилади. Хўжалик раҳбарлари, колхоз-совхозлар мутахассисларининг масъулиятини ошириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръатларини ўстиришда матбуот ва радио-телевидение партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларига актив ёрдам бериши лозим. Имкониятлардан самарадорлик билан фойдаланиб, камчиликларни ўз вақтида тугатишда, илғорлар тажрибасини оммалаштиришда, коммунистлар, кенг меҳнаткашлар оммасини чорвачиликнинг барча тармоғини жадал юксалтиришга сафарбар этишда матбуотнинг роли каттадир.

Ўртоқлар! Бугунги партия активида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 26 июлда қабул қилган қарори ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIV пленуми қароридан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинмоқда. Айни кунларда чорвадорлар ҳаётида масъулиятли давр—чорва қишлови ўтмоқда. Бу мавсумни биз муваффақиятли якунлашимиз керак.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалиги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари қиш мавсумида чорвадорлар иши тўғрисида доимий ғамхўрлик кўрсатишлари лозим. Ҳар бир ферма, ҳар бир комплекс алоҳида назорат қилиб борилиши талаб этилади. Қишлов даврида чорванинг нобуд бўлиши, маҳсулдорликнинг камайиб кетишига асло йўл қўйиб бўлмайди.

Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, дейди докладчи, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг катта ва амалий ёрдами туфайли, колхозчилар, совхоз ишчилари, мутахассисларнинг фидокорона меҳнати натижасида об-ҳаво қийинчиликларини қаҳрамонона енгиб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар.

Область деҳқонлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида давлатга ғалла, каноп пояси, қовун-тарвуз, картошка, узум, пилла, жун сотиш юзасидан зиммага олган социалистик мажбуриятларини, мева тайёрлаш йиллик ҳажмини муваффақиятли бажардилар.

Бу йил пахтакорлар учун ғоят қийин ва мураккаб келди. Баҳор, совуқ кунларнинг чўзилиб кетиши, фойдали ҳароратнинг етишмаслиги оқибатида чигитларнинг униб чиқиши ва ниҳолларнинг авж олиши анча кечикди. Гектарларнинг тўлалигини таъмин этиш қийинлашди. Ғўзанинг ривожи ва ҳосил тўплаши бир текис бормади.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизатор ва сувчилар, мутахассислар ва хўжаликларнинг раҳбарлари партия комитетлари етакчилигида бу қийинчиликларга ўзларининг юксак уюшқоқликлари пўлат иродаларини қарши қўйдилар. Ўзларининг билимлари, кўп йиллик тажрибаларини ноқулай об-ҳаво шароитлари келтириб чиқарган оқибатларни бартараф этишга, ғўзанинг ривожидаги қолоқликни тугатишга ва мўл ҳосил етиштиришга сафарбар этдилар. Қаҳрамонона меҳнат туфайли далаларимизда «оқ олтин»дан баракали ҳосил етиштирилди.

Ўзбекистонимизнинг улкан «оқ олтин» хирмонини барпо этиш — йиғим-терим мавсуми ғоят уюшқоқлик билан бошланиб, жадал суръатлар билан давом эттирилди. Фидокорона меҳнат муваффақиятли якунланди. 9 ноябрда область давлатга пахта сотиш йиллик ҳажмини муваффақиятли бажарди. Зиммага олинган социалистик мажбурият ҳам ошириб адо этилди. Давлатга 460 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотилди. Ҳар гектаридан 33,8 центнердан ҳосил олинди. Машина терими салмоғи 80 процентдан ортиб кетди. Ялпи ҳосилнинг 85 процентдан ортиғи биринчи сортга қабул қилинди. Барча районлар, жуда кўп бригада, колхоз, совхозлар планларинигина эмас, балки социалистик мажбуриятларини ҳам муваффақиятли адо этдилар.

Бу колхозчилар, совхоз ишчилари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, бошланғич партия ташкилотлари, район партия комитетлари, совет органлари ва жамоатчилик ташкилотлари қаҳрамонона меҳнати натижасидир.

Шу кунларда республикамизнинг шонли пахтакорлари улкан хирмон учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар. Она-Ватанга 5 миллион 700 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришдек улкан марра эгалланадиган кун тобора яқинлашмоқда.

Йилни муваффақиятли якунлар эканмиз, деди докладчи, экин майдонларини шудгорлаш ва келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик бўйича кузги-қишки тадбирлар комплексини ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилишимиз керак. Область партия комитети ва область ижроия комитети кузги-қишки тадбирларни тасдиқлади ва у ҳар бир районга етказилди.

Бироқ, айрим ерларда бу муҳим ишга панжа орасидан қаралмоқда. Кузги ғалла ва сабзавот экиш муддатлари чўзиб юборилаётир. Токларни кўмиш, дарахтларни буташ ва дорилаш, янгидан тутзорлар барпо этиш чўзилмоқда. Янги ерларни ўзлаштириш, эскидан ҳайдалиб келинаётган ерларни текислаш ва ирригация-мелиорация ҳолатини яхшилаш, коллектор-зовур ва суғориш тармоқларини тозалаш ишларида нуқсонлар йўқ эмас.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область қишлоқ хўжалиги органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари камчиликларни тугатиш юзасидан шошилинч чоралар кўришлари керак. Кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ва уюшқоқлик билан ўтказилишини таъминлаш зарур.

Ҳозир ҳар бир хўжаликда ва ҳар бир районда қишлоқ хўжалиги йили якунларини пухта таҳлил этиш, эришилган ютуқлар ва тажрибаларни қунт билан ўрганиш, йўл қўйилган камчиликлар сабабларини аниқлаш, резервлардан ва имкониятлардан янада кўпроқ фойдаланиш омилларини белгилаб чиқиш лозим. 1980 йил учун конкрет ташкилий-агротехник, зоотехник тадбирларни белгилаб чиқиш ва шу асосда ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ҳар бир хўжалик, ҳар бир районда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришни таъминлаш керак.

Тошкент области коммунистлари ва барча меҳнаткашлари, — деди ўз сўзининг охирида докладчи, — 1979 йил учун олинган социалистик мажбуриятлар ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда, қишлоқ хўжалиги барча тармоқларини жадал юксалтиришда ва КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажаришда куч-ғайратларини аямайдилар, деб КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ишонтиришга руҳсат этгайсизлар.

* * *

Ўртоқ М. М. Мусахоновнинг докладидан сўнг музокаралар бошланди. Биринчи бўлиб Бўка район партия комитетининг биринчи секретари **Т. И. Исломов** сўзга чиқди. У район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг жамоат чорвачилигини ривожлантириш юзасидан белгилаган тадбирлари ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Яқинда область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети қарорига мувофиқ, — деди у, — социалистик мусобақа якунига кўра бизнинг районимизга область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Советининг кўчма Қизил байроғи берилди. Биз шу йилнинг ўн ойида давлатга гўшт сотиш йиллик ҳажмини 114,7 процент, сут бўйича 113,7 процент ва тухум бўйича 167,4 процент, жун бўйича 100 процент бажаришга муваффақ бўлдик. Ўтган йилдагига нисбатан энг юқори ўсишни таъмин этдик. Бироқ, бу муваффақият бизни қаноатлантирмайди. Жамоат чорвачилигини ривожлантириш соҳасида барча резервлардан фойдаланиб, янги марраларни эгаллашимиз зарур. Сўнгра нотиқ докладда қайд этиб ўтилган жиддий камчиликларнинг рўй бериш сабабларини таҳлил этди. Районда наслдор моллар ҳали кам, мавжуд чорвачилик фермаларини реконструкциялаш, механизациялаш суст бормоқда. Шахсий хўжаликларга эътибор ҳам кўнгилдагидек эмас. Бу камчиликларни тугатиш учун биринчи навбатда чорвачиликдаги кадрларнинг сифат составини яхшилаш, мусобақада коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш керак. Чорвачилик фермалари ишига комсомол-ёшларни кенгроқ жалб этиш талаб қилинади. Илғорларнинг тажрибасини умумхалқ мулкига айлантириш лозим. Ана шу асосда юксак кўрсаткичларга эришиш ва чорвачиликни кескин ривожлантириш мумкин.

— Коммунистлар ва районимиздаги барча меҳнаткашлар, — деди Оққўрғон райони партия комитетининг биринчи секретари **Э. Ҳатамов**, —КПСС XXV съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIV Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этиш йўлида катта кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқдалар. Улар чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни мумкин қадар кўпайтириш учун бел боғлаганлар. Беш йилликнинг тўртинчи йилида районимизда гўшт ва сут етиштириш анча кўпайди. Гўштга топшириладиган қорамолларнинг тирик вазни ўртача 410 килограммни ташкил этди.

Ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан ўн ой мобайнида гўшт етиштириш 47 процент кўпайди. Район партия ташкилоти сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бекам — кўст амалга оширилишини таъмин этиш учун ҳамма чораларни кўради. Ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сутнинг ўртача миқдорини 3300 килограммга етказиш бизнинг яқин вақт ичидаги вазифамиздир.

Учта паррандахона қурилиши тугалланмоқда. Бироқ, олтита колхозда чорвачилик фермалари ҳалигача кенгайтирилган эмас. Бу хўжаликларнинг ҳар бирида камида 200 тадан сигирга мўлжалланган молхона қурилиши керак. Афсуски, муҳим объект қурилиши лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида тайёрланмаганлиги сабабли орқага сурилмоқда. Биз чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун барча куч ва ғайратни ишга соламиз.

Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозида бу йил ҳар бош соғин сигирдан 4700 килограммдан сут соғиб олинди. Гўштга топширилган қорамолларнинг оғирлиги 450 килограммдан-га тўғри келди. Тухум етиштириш анча кўпайди. Чорвадорлар давлатга гўшт ва сут топшириш беш йиллик планини бажариб қўйдилар. Бу партия ташкилоти олиб бораётган катта ташкилотчилик ва оммавий сиёсий ишларнинг натижасидир. Коммунистлар ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқдалар. Бошқаларга ибрат бўлмоқдалар. Колхоз раиси **Хван Ман Гим** ана шулар ҳақида сўзлаб берди.

— Бизнинг олдимизда,— деди у, — яқин вақтлар ичида соғин сигирлар маҳсулдорлигини янада ошириш, гўштга топшириладиган қорамолларнинг ўртача вазнини 500 килограммга етказиш вазифаси турибди. Бу вазифа албатта бажарилади. Хўжалик шу йилнинг ўзидаёқ давлатга пахта сотиш бўйича беш йиллик планни муваффақиятли бажарди. Колхозчилар ҳар бир соҳада ютуқларни мустаҳкамлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг сут соғувчиси **Л. А. Норбоева** ўз иш тажрибалари ҳақида гапирди:

— Коммунистнинг шахсий намунаси— янги муваффақиятлар гаровидир. Мен йилдан-йилга юқори кўрсаткичга эришмоқдаман. Бу йил ҳам янги марра эгалланади. Бунга молларни белгиланган рацион асосида боқиш ва парваришлаш орқасида эришаман. Анастасия Чудная, Мунаввара Исоқова сингари донгдор сут соғувчиларнинг иш усулларини қўллаб меҳнат қилиш муваффақият гарови бўлмоқда.

Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **В. И. Рибалко** шаҳар партия ташкилотининг қишлоқ меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатиш соҳасидаги ишларини таҳлил этди.

Яқинда 100 минг бош паррандага мўлжалланган комплекс фойдаланишга топширилди. Шаҳарда чорвачиликни янада ривожлантиришга бевосита алоқадор бўлган корхоналар бор. Биохимия заводи бунга мисолдир. Бу ерда озуқа ачитқилари ишлаб чиқариш тез орада 1,5—2 баробарга кўпаяди. Бу қимматбаҳо маҳсулотнинг фойдаси ҳақида чорвадорларимизга сўзлаб ўтириш жоиз эмас. Ёғ-мой комбинати ҳам чорвадорлар учун кўплаб маҳсулот жўнатиб турибди. Бу ерда ҳам маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда янги резервлардан фойдаланиш лозим. Умумий овқатланиш корхоналари базасида чўчқачилик фермаси ташкил этилди. Ҳозир бу ерда 300 бош чўчқа боқилмоқда. Ёғ-мой комбинати раҳбарларининг ташаббуси билан мол боқиладиган бино қурилди. Бу диққатга сазовор ишдир. Буларнинг ҳаммаси ҳеч шубҳасиз меҳнаткашларни гўшт билан таъминлаш ишини янада яхшилашга хизмат қилади.

Шаҳарликларнинг қишлоқ меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатиш соҳасидаги ишлари кўлами кенгайиб бормоқда. Янгийўлликлар хўжаликлардаги чорвачилик фермаларини механизациялаштиришга катта ёрдам бермоқдалар. Улар ем-хашак тайёрлаш ишида ҳам актив қатнашдилар. Пахтакорларга мададкор бўлмоқдалар.

— Ишончимиз комилки, — деди В .И. Рибалко, — коммунистлар, шаҳримизнинг барча меҳнаткашлари чорвачиликни ривожлантириш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини тўла бажариб, хўжаликларга фермаларни механизациялаштиришга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатадилар.

— Энг муҳими, — деди Тошкент район партия комитетининг биринчи секретари **Ю. Т. Толипов**, —план ва социалистик мажбуриятларни беками-кўст ва изчиллик билан бажариш учун астойдил кураш олиб бориш керак. «Красний водопад» экспериментал базаси сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Чудная-нинг тажрибаси шуни кўрсатадики, прогрессив методларни ишлаб чиқаришга жорий этмасдан туриб, юксак кўрсаткичларга эришиб бўлмайди. Белгиланган топшириқ ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришнинг йўли битта. У ҳам бўлса чорвадорлар маҳорати ва малакасини тинмай ошириб бориш, новаторларнинг илғор тажрибаларини ишлаб чиқаришга жорий этишдан иборатдир. Районимиздаги илғор сут соғувчиларнинг иш тажрибалари ана шундан далолат беради.

Шунинг учун ҳам район партия ташкилоти ўз фаолиятида бу масалага катта эътибор бермоқда. Докладда кўпгина чорвачилик фермаларида коммунистларни жой-жойига қўйиб ишлатиш қониқарли эмаслиги ҳаққоний равишда қайд қилиб ўтилди. Бундай камчилик районимиздаги айрим хўжаликларда йўқ эмас. Биз бу соҳадаги нуқсонларни тезроқ тугатиш, чорвачиликни янада ривожлантириш учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Актив йиғилиши қатнашчилари Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз директори **А. Бакиров**нинг сўзларини диққат билан эшитдилар. У совхоз қўйчивонларининг беш йилликнинг тўртинчи йилида олиб борган ишлари, юксак социалистик мажбурият муваффақиятли бажарилганлиги ҳақида сўзлади. Тажрибалари билан ўртоқлашди.

Тошкент область партия ташкилоти активи йиғилиши муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ТАРИХ САҲИФАЛАРИДА

КОММУНИСТ ЖАСОРАТИ

Дов-дарахтларга бурканган сўлим қишлоқ маркази одатдагидан гавжум. Бўйинларига алвон галстук боғлаган болалар қўлларида гулдасталар билан шошилишади. Бугун бу ерда энг аълочи октябрятлар пионер сафига қабул қилиниши керак.

Тантанали маросимдан сўнг пионерлар гулларга бурканган қабр узра сукут сақлаб, салют беришди. Дарвоқе, бу қабр кимники? Нега эъзозланиб, гулларга бурканмоқда? Унинг тарихи қандай?

...Одил Ғозихонов. 1890 йилда туғилган. Миллати ўзбек. 1918 йилдан бери партия аъзоси. Аввал Бухорода, сўнг Тошкентда ер-сув ислоҳатини ўтказишда актив қатнашган. Тошкент область комитети «Қўшчи» союзининг аъзоси. Бир неча марта округ ва район Советлари съездига делегат қилиб сайланган...

Ёт унсурлар таъсири кучли бўлган Дўрмон қишлоғига коммунист Ғозихоновни партия комитетининг секретари, ер-сув ислоҳотини ўтказиш бўйича масъул қилиб юборадилар. Ёш коммунист қишлоққа келиши биланоқ, феодал-бой қолдиқларининг ўчоғига тушиб қолганлигини пайқайди. Бу ерда ниҳоятда эҳтиётлик билан ҳаракат қилиш керак эди.

Ёш коммунист, аввало, қишлоқ чойхоначиси Қули Нурмуҳамедов билан тўқнашади. Дарвоқе, Қулининг чойхонаси унсурлар уясига айланиб қолган, унинг ўзи ҳам илгаридан «Дадаш» лақаби билан машҳур зўравон эди. Қулининг энг яқин ҳамтовоғи чор ҳукумати давридаги қишлоқ оқсоқоли, босмачилиги учун судланган Ёқуббек Мадалибеков бўлиб чиқди. Уларнинг шериклари собиқ савдогар Азим Юсупов эса ўз кирдикорларини яширишга улгурган ва қишлоқ хўжалик кооперативига раислик лавозимини эгаллаган эди.

У чўчимади. Чунки қишлоқда унсурлар билан бирга ўсиб келаётган янги кучлар, янги ҳаёт тарафдорлари ҳам анчагина бўлиб, улар коммунист Одил Ғозихонов раҳбарлигида ёт унсурларга қарши кураш бошладилар.

Қишлоқ активлари олдида Қулининг кирдикорлари фош қилинди. Сўнг, «Камбағал деҳқон» газетасида унинг ҳақиқий башараси очиб ташланди. Шундан кейин Дадаш чойхонани ёпдию, қасос олишни кўнглига тукканча қишлоқдан чиқиб кетди. Ер-сув ислоҳотини ўтказиш даврида унинг ҳамтовоғи Ёқуббек ҳам қулоқ қилинди. Лекин Юсуповнинг кирдикорларини очиб ташлаш анча мушкул бўлди. Чунки у пихини ёрган айёр, уста душман эди.

1924 йилнинг февраль-март ойларида паранжига қарши ёппасига кураш кампанияси бошланди. Одил 8 март куни қишлоқда катта йиғин тўплаб, хотин-қизлар озодлиги, эркин ҳаёт, бахт ҳақида оташин нутқлар сўзлади. Озодликка ташна аёллардан бир нечтаси асорат белгиси — увада паранжини қатъият билан оловга ирғитишди.

Худди шу кунларда қишлоқ хўжалик кооперативи раисини қайта сайлаш масаласи бўйича мажлис ўтказилиши керак эди. Лекин Юсуповнинг ҳамтовоқлари бу мажлисни тарқатиб юборишга муваффақ бўлдилар.

Душман кундан-кун қутуриб борарди. Улар ёш коммунистни ё қўрқитиб, ё пул билан сотиб ололмаганликларидан баттар жазавага тушишарди. Сўнг охирги тадбирга қўл уришди...

Ўша куни тун оғушида қишлоққа бир қора шарпа оралаб кирди. Бу— аламдийда чойхоначи Дадаш эди. У икки-уч кун нафас ростлагач, 11-март куни қабиҳ ниятини амалга оширди. Куппа-кундуз куни идорадан чиқиб кетаётган Одилга тўсатдан ҳужум қилиб, унга бир неча марта пичоқ урди. Қотилнинг шериги Ёқуббек ҳам бу воқеани кузатиб турар, жон талвасисида ётган йигитга ёрдам бериш унинг хаёлига ҳам келмас эди...

Врачларнинг кўп уринишларига қарамай, О. Ғозихонов Тошкент касалхонасида операциядан сўнг вафот этди. Уни ўзи бир неча марта оташин нутқлар сўзлаган қишлоқ мактаби ҳовлисига дафн қилишди.

Қотиллар устидан ўтказилган суд қабр ёнида икки ҳафта давом этди. Совет ҳукумати вакилига қарши террорчилик ҳаракатлари учун Қули Нурмуҳамедов билан Ёқуббек Мадалибековлар энг олий жазога ҳукм қилинди.

Оржоникидзе районидаги сўлим Дўрмон қишлоғида коммунист Одил Ғозихоновнинг қабри зиёратгоҳга айланган. Қабрдаги мармар тошга:

«Бу ерга Совет ҳокимиятини тиклашда актив иштирок этган, Дўрмон қишлоғида ер-сув ислоҳотини ўтказишга ва хотин-қизлар озодлигига кўп куч сарфлаган коммунист Одил Ғозихонов дафн қилинган» деган сўзлар ўйиб ёзилгандир.

Эркин ҳаётимиз, бахтимиз — озодлигимиз учун курашиб жон берган коммунист қабридан ҳамон гуллар аримайди. Қишлоқ аҳолиси уни ҳурматлаб, зиёрат қилишади.

Н. СУЛТОНОВА.
Тарих фанлари кандидати.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг китоб хазинасида шарқ алломаларининг 17 мингдан ортиқ қимматбаҳо қўлёзмалари ва китоблари сақланади. Сиз суратда кўриб турган илмий ходимлар Н. Умарова ва М. Солиҳова (ўнгда) ана шу қадимий нашрларнинг янги каталогини тузиш устида иш олиб бормоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

МАКТАБДА СТАНЦИЯ

Яқинда Оққўрғон районидаги В. И. Ленин номли 9-ўрта мактабда ёш натуралистлар станцияси очилди. Унга олий маълумотли педагог Тошканбой Бозорқулов раҳбарлик қилмоқда. Пионер ва ўқувчилар дарслардан бўш пайтларида бу ерда жонли табиат билан ошно бўлмоқдалар.

Станцияда ёш зоологлар, ёш ботаниклар, моҳир қўллар сингари тўгараклар ишлаб турипти. Кенгайтирилган ўқув планлари ҳам тузилди.

Т. ЗОКИРОВ.

ҚИШЛОҚ МЕЪМОРЧИЛИГИ

ШИНАМ, КЎРКАМ ВА ҚУЛАЙ

ҚИШЛОҚ архитекторлари! Меъморчилик санъати ютуқларини ишга солиб, кўркам бинолар, янги типдаги посёлкалар яратаётган қўли гул фахрли касб эгалари булар! Уларнинг ақл-заковати, қайноқ ижодий меҳнати туфайли қанчадан-қанча объектлар ўз бўлажак «қиёфа»ларини топмади дейсиз!

Қишлоқларга шаҳар чиройини бахш этишдек бу олижаноб ишда ёш архитекторларнинг ҳам катта ҳиссалари бор, албатта. Бугунги кунда ўзига хос меъморчилик мактабини яратган бу факультет кўплаб ана шундай истеъдодларни ижодий парвозларга ҳозирлади.

Чиндан ҳам Тошкент политехника институти архитектура факультети, қолаверса қишлоқ архитекторлари бўлими ижод ва маҳорат марказига айланиб қолди. Олий ўқув юрти қучоғида олган бой билимлари ва амалий кўникмаларини ишга солиб, яратган лойиҳалари билан қишлоқларга алоҳида чирой, кўрк ва гўзаллик бахш этган ёш меъмор К. Мирзааҳмедова бугун кўпчиликка яхши танилган. У студентлик йилларидаёқ қишлоқ жамолини очишга бел боғлаган эди.

Мирзачўл ерларида бунёд этилган посёлка лойиҳаси илҳомга тўла бу қалб эгасига шуҳрат келтирди. У қад кўтарадиган посёлка жойлашган ернинг иқлимига мос келадиган бинолар комплексини яратишга муваффақ бўлди. Лойиҳа устозлар, мутахассислар эътиборини ўзига тортди. Унинг архитектура безаги ҳам объектлар кўринишига жуда монанд чиққанлиги мамнуният билан қайд этилди.

Жиддий ижодий ишга якун ясалган ўша йили озодлик ороли — Куба пойтахти Гаванада ёш архитекторларнинг халқаро конкурси ўтказилди. Ўзбек қизининг ана шу изланиши конкурсга тақдим этилди ҳамда, юқори баҳо олди.

Факультет студентлари кейинги 15 йил ичида кўпгина халқаро кўрикларнинг актив қатнашчилари бўлишди. Бу ерда таҳсил кўриб, қишлоқ архитектори бўлиб етишган Р. Эгамбердиев ҳам қадрдон олий ўқув юртига обрў келтирди. 1971 йилда Аргентинада бўлиб ўтган архитекторларнинг халқаро конгрессида унинг диплом лойиҳаси энг яхши ижод намуналаридан бири деб топилди.

Жиззах чўлларини обод қишлоқларга айлантиришда ҳам факультет талабалари фаол иштирок этдилар. Бу ерда қурилган қатор бинолар лойиҳалари аудитория ва лабораторияларда яратилди. Янги қад кўтарган аҳоли пункти лойиҳаси бинокорлар томонидан якдиллик билан қабул қилинди.

Ёш архитектор Н. Осипова бу лойиҳа устида жиддий иш олиб борди. Иқлим шароитига мос уч қаватли бинолар қуриш лозимлигини исботлади. Лойиҳада ҳар бир уйга алоҳида ҳовли ажратилди.

Галерей типидаги бу турар-жой кўп хонали квартиралардан иборат бўлди. Мактаб, болалар боғчаси, магазинлар қуриш кўзда тутилди. Пухта ўйлаб яратилган лойиҳада бўлажак агрошаҳарчанинг бус-бутун қиёфаси ўзининг тўла ифодасини топди.

Ўн йилдан ошдики, мазкур факультет қишлоқ қурилиши учун академик группа орқали мутахассислар тайёрлаб келмоқда. Ўтган шу давр ичида уни 150 дан ортиқ ёш мутахассис муваффақиятли тамомлади.

Академик группа студентларининг диплом ишлари асосан чўлларни ўзлаштириш билан боғлиқ мавзуларга бағишланаётир. Қарши, Жиззах, Сурхон-Шеробод ва Мирзачўлда истеъдодлар лойиҳалари бўйича дастлабки қурилишлар олиб борилди. Шунингдек, диплом ишларида қишлоқда планлаштириш ва қурилиш қад кўтараётган биноларни сифатини яхшилаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Қисқаси, қишлоқ аҳолиси эҳтиёжига мос қулай шарт-шароитлар яратиш лойиҳа авторлари диққат марказидаги асосий масала бўлиб қолди.

Қишлоқ ва район марказларида қуриш учун мўлжалланган бинолар лойиҳалари энг яхши диплом ишлари деб топилмоқда. Пискент районі марказини кенгайтириш билан боғлиқ ишлар ана шундай изланиш натижаларидан бири бўлди. Янги турар-жой биноларининг ўзига хос кўриниши диплом лойиҳада яхши акс эттирилган. Бош планга ижодий ёндошилиб, бинолар комплексини бунёд этиш кўзда тутилган. Умуман, лойиҳа истеъдодли меъморнинг ижодий камолотидан дарак бериб турипти. Уни етук мутахассиснинг қўлидан чиққан дейсиз!

Диплом иши-лойиҳа ҳамиша жиддий изланиш ва бой билим маҳсулидир. Шунинг учун архитектура мактабида студентларнинг мустақил ишлари ва маҳоратларини ўстиришга катта аҳамият берилмоқда. Уларнинг ўз ихтисосликларини пухта эгаллаб, мустақил меҳнат кучоғига дадил қадам қўяётганликларининг боиси ҳам шундан.

А. АЛИЕВ.

АСАЛАРИЧИЛИК МЎЪЖИЗАСИ

РУС деҳқонлари азалодан асаларичилик билан шуғулланиб келганлар. Айниқса, асаларининг Ўрта Русь туридан кўплаб миқдорда юқори сифатли асал олишган.

Яқин вақтларгача асаларининг бу тури бутунлай йўқолиб кетган, деб ҳисобланарди. Бизнинг кунларимизга келиб, мутахассислар бу тахминни текшириб кўришди. Улар мамлакат Европа қисмининг энг узоқда жойлашган қишлоқларида бўлиб, неча ўн минглаб асалари уяларини текширишди ҳамда худди шу сермаҳсул турдаги асаларининг ўнга яқин онласини топишди. Кейинчалик бу асаларилардан селекция учун мослари танлаб олиниб, кўпайтирила бошланди.

Ҳозирда Орёл области асаларичилари ҳар йили Россия ўрта қисмида жойлашган хўжаликларга 25 мингга яқин асалари уясини юбориб турадилар. Орёл яқинидаги Звягинки қишлоғида эса ўн минг асалари уясини боқиш учун мўлжалланган комплекс қурилиши тугалланай, деб қолди. Бу комплексдаги уяларда қайта дунёга келган асалари турлари жойлаштирилади. Бир мавсум давомида тўрт юз тоннага яқин асал ҳамда бошқа хил қимматбаҳо хом ашё олиш мўлжалланмоқда.

ПОКИСТОНДА АМЕРИКАГА ҚАРШИ НАМОЙИШ

НЬЮ-ЙОРК, 21 ноябрь. (ТАСС). АП агентлиги мухбирининг Исломободдан хабар беришича, бугун ўн минглаб покистонликлар АҚШнинг Исломободдаги элчихонаси рўпарасига келиб Америкага қарши намойиш ўтказдилар. Юзлаб намойишчилар элчихона территориясига бостириб кирдилар ва Америка дипломатларига қарашли автомашинага ва элчихона биносига ўт қўйдилар. Намойишчилар билан тўқнашув вақтида бинони қўриқлаб турган Америка денгиз пиёда аскарларидан биттаси ўлдирилди. Элчихонанинг юзга яқин ходимлари тўртинчи қаватга чиқиб махсус уйга яшириниб олдилар. Намойишчиларни ҳайдаб юбориш учун ҳукумат томонидан чақирилган Покистон қўшинлари элчихонада қамалда ётган америкалик дипломатларни бинонинг томидан вертолётлар ёрдамида қутқазиб олдилар.

Бугун намойишчилар АҚШнинг Равалпинди ва Лахордаги ахборот марказлари биноларига ўт қўйдилар. Карочи, Пешовар, Кветта ва бошқа шаҳарларда ҳам Америкага қарши намойишлар бўлди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР ХУСУСИДА

ТЕҲРОН, 21 ноябрь. (ТАСС). Бугун Эрон пойтахтида Америкага қарши жуда катта намойишлар бўлиб ўтди, уларда 3 миллионга яқин киши қатнашди. АҚШ сиёсатига қарши норозилик митингига тўпланган юз минглаб теҳронликлар қабул қилган резолюцияда Америка империализми Эрон халқининг «энг биринчи душмани» деб аталди. Бу душманга қарши кураш тўла ғалабагача давом эттирилади, дейилади резолюцияда. Эрон халқи шоҳни сиёсий муҳожир эмас, балки уччига чиққан жиноятчи ва қочоқ қотил, унга бошпана беришини эса ҳамма халқаро ҳуқуқларни бузиш деб ҳисоблайди, таъкидлашди митинг қатнашчилари.

Резолюцияда уқтириб ўтилишича, Теҳрондаги АҚШ элчихонаси «Эронга ва бутун мана шу регионга қарши жосуслик ҳамда фитналар маркази» бўлиб қолди. Резолюцияда АҚШнинг ҳарбий дўқ-пўписалари ва Эронни иқтисодий қамал қилиш йўлидаги уринишлари «халқаро бандитизм» деб баҳоланди ва бу ҳаракатлар Эрон халқининг Эрондаги Америка таъсирини таг-туги билан қуритиш йўлидаги курашни давом эттириш қатъиятига асло таъсир қилмаслиги таъкидланади.

Шу билан бирга митинг қатнашчилари Эрон халқининг Америка халқига нисбатан ҳеч қандай адовати йўқлигини ва уни АҚШ президентини шоҳни топширишга мажбур этишга чақираётганини уқтириб ўтдилар.

Оятилло Хумайни мусулмон календари бўйича 1400 йил бошланиши муносабати билан радио ва телевидение орқали гапириб, Қўшма Штатларнинг Эронга нисбатан тутаётган сиёсатини қаттиқ танқид қилди. Теҳрондаги АҚШ элчихонаси аслида «жосуслар уясига» айланиб қолганини яна бир бор таъкидлади ва башарти АҚШ собиқ шоҳни Эронга бермаса, Америка элчихонасининг ушлаб қолинган ходимлари жосусликда айбланиб судга берилиши мумкин, деб огоҳлантирди.

АҚШ ҳукумати инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги тилёғламачиликлар билан шоҳ истибдодини қўллаб-қувватлаш ва шоҳнинг ўзини ҳимоя қилишни қандай қилиб бирга қўшаётганлиги хусусида Хумайни ажабланиб гапирди.

Эрон раҳбари шоҳни қўлга олишга эришишга Эрон раҳбарларининг қаттиқ аҳд қилганликларини тасдиқлади. АҚШ бизни ҳарбий ва иқтисодий жазо чоралари кўриш билан чўчитишга уринмоқда, аммо биз бир қадам ҳам чекинмаймиз, деди у. Башарти АҚШ ўз иттифоқчиси бўлган шоҳдан маҳрум бўлиб, катта мағлубиятга учраган бўлса, унинг келгусидаги мағлубияти бундан ҳам жиддийроқ бўлади.

ВАШИНГТОН, 21 ноябрь. (ТАСС). Оқ уйда президент Ж. Картернинг ўз юқори мансабдор ёрдамчилари ва кабинет аъзолари билан навбатдаги кенгаши бўлиб ўтди.

Оқ уй эълон қилган қисқача баёнотда вужудга келган вазият учун бутун масъулиятни Эронга тўнкашга уриниб кўрилди. Баёнотда Қўшма Штатлар проблемани ҳал этишнинг тинч воситалари билан бирга «бошқа воситаларни ҳам ишга солиши мумкин» деб таъкидланади.

Обзорчилар бу баёнотни шу пайтгача берилган энг қаттиқ баёнот ва Қўшма Штатларнинг Эронга қарши ҳарбий куч ишлатиш билан қилган бевосита пўписаси деб баҳоладилар.

АҚШ президентининг шахсан берган фармойишига биноан Филиппиндаги Субик-Бей ҳарбий денгиз базасидан Ҳинд океанига жанговар кемаларнинг яна бир группаси, шу жумладан, 85 та самолёт жойлашган «Китти хок» авианосеци юборилди. Бешта кема, шу жумладан ракета ташувчи бир кема авианосецга ҳамроҳлик қилмоқда. Американинг бошқа бир «Мидуэй» авианосеци, шунингдек, Англия ҳарбий денгиз кучларининг кемалари ва Австралия самолётлари билан биргаликда ўтказилган машқларда қатнашган бир гуруҳ кемалар ҳамон Форс кўрфази районида турибди.

Қўшма Штатлар ихтиёрида Эронга нисбатан «ҳарбий ҳаракатлар қилишнинг кўпдан-кўп имкониятлари» бор, деб ёзади «Вашингтон пост» газетаси. Шу газета ҳарбий мутахассисларнинг фикрига асосланиб, ҳозирнинг ўзидаёқ Пентагонда Эроннинг нефть конларини бомбардимон қилиш, шу мамлакатга сотилган Американинг ҳамма «Ф—14» самолётларини яксон қилиб ташлаш имкониятлари кўриб чиқилмоқда, деб ёзади.

Эрон ҳукумати собиқ шоҳнинг берилишини талаб қилаётганига қарамай, у ҳали ҳам АҚШда турибди. Си-Би-Эс радио-телевизион компаниясининг хабар қилишича, у Эрондаги воқеаларни «синчиклаб кузатмоқда», шоҳ ағдариб ташлангандан кейин мамлакатдан жуфтакни ростлаган эронликлардан ҳам, шунингдек Американинг Эрондаги бир қанча собиқ элчиларидан ҳам ахборот олиб турибди.

Спорт

ТЕРМА КОМАНДА МАҒЛУБИЯТИ

СССР олимпия терма командаси ўтган куни Тбилиси шаҳрида Германия Федератив Республикаси футболчилари билан халқаро ўртоқлик учрашувини ўтказди. Совет футболчилари майдонга бу сафар ҳам бир мунча ўзгарган составда тушдилар ва яхши ўйин кўрсата олмадилар. ГФР терма командаси тўла устунлик қилиб 3:1 ҳисобида ғолиб келди.

Жаҳон ва Европа биринчиликларида мавқеини тобора бериб қўяётган совет футболчилари ўйинларидан мухлислар қаноат ҳосил қилмаяптилар. Москва олимпиадасида совет спорти шарафини ҳимоя қиладиган командамизнинг тайёргарлиги ҳали жуда бўш. Тренерларимиз муваффақиятсизликлардан қатъий хулоса чиқариб олишлари ва ўйинда кескин бурилиш ясашлари лозим.

ТОШКЕНТЛИК СТУДЕНТЛАР ҒАЛАБАСИ

Фрунзе шаҳрида мамлакат олий ўқув юртлари командалари ўртасида қўл тўпи бўйича СССР кубоги учун ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Биллур соврин учун барча иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград командалари даъвогарлик қилишди. Мусобақада Германия Федератив Республикаси вакиллари Гамбург университети студентлари ҳам иштирок этдилар.

Тошкент Давлат университети қўл тўпи командаси барча учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, финалга чиқди ва ҳал қилувчи ўйинда майдон эгаларини 29:28 ҳисобида мағлубиятга учратиб, кубок эгаси бўлди. Шунингдек, спортчиларимизга медаллар ва дипломлар ҳам топширилди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24, 25 ноябрь соат 19.00 да

«ҒАЗАЛХОН ЁШЛИГИМ»

НАЗМ, НАВО ВА РАҚС КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари—шоирлар:

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА, Абдулла ОРИПОВ

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИНИНГ ЛАУРЕАТИ «ЛАЗГИ» ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК АНСАМБЛИ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти — Гавҳар РАҲИМОВА.

ХОНАНДАЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Камолиддин РАҲИМОВ, Ҳелисхон ҚОДИРОВА.

Солистлар: Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ғулом ДАДАХОНОВ, Нодира АҲМЕДОВА, Нурулла ЖУМЯЗОВ, Нуриддин ҲАЙДАРОВ.

РАҚҚОСАЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилбар ФАЁЗОВА.

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима УЗОҚОВА

Гулчеҳра ЮСУПОВА, Роза КАКУРИЕВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Ҳамид ИСМОНОВ.

Программани Ҳанифа ОРТИҚБОЕВА олиб боради.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

24 НОЯБРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

«ҲИНД ФИЛЛАРИ» ЙИРИК СОВЕТ АТТРАКЦИОНИ

Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Анатолий КОРНИЛОВ.

Икки бўлимдан иборат катта программа.

Акробатлар, гимнастлар, эквилибристлар, ўргатилган зебралар, кучуклар ва бошқалар қатнашадилар.

Москва цирки варьетесининг ҳазиллари, интермедиялари, репризлари. Таниқли масхарабозлар Наталья Лесникова ва Юрий Червоткинларнинг масхарабозлик номерлари.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 13.00, 16.00, 19.30 да, якшанба кунлари соат 12.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Ёшлар адреслари. 10.40 — Кеча, бугун ва ҳар доим. Бадиий фильм. 12.05 — ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.25 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 16.45 — Уфқ. 17.45 — Музикали абонемент. 18.25 — Папанин ҳузурида меҳмонда. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15— Дунё воқеалари. 19.30 — Балет артистларининг концерти. 20.00 — Сизнинг уйингизга ташриф. 20.30 — С. Есенин шеърлари билан айтиладиган романслар ва қўшиқлар. 21.30 — Время. 22.05 — Келинг, биргалашиб куйлайлик. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Адабиётдан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Қувноқлар даврасида. 12.30 — В. В. Маяковский ижоди. 13.00 — Шеърият мухлислари. 18.20 — Сўз кетидан сўз келар. 18.40 — Ёшлик. 19.05 — Прогресс программаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Оламда нима гап? 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик-зарбдор фронт. 22.20 — Ўжар Кура. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.10 — Прокофьевнинг фортепьяно асарлари. 20.00 — Янгиликлар.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23|XI да Оққуш кўли, 24|XI да Пиковая дама.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23|XI да Ганг дарёсининг қизи, 24|XI да Инқилоб тонги.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23|XI да Гулбаҳор қани? 24|XI да Паранжи сирлари.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 24|XI да Янги программа. «ҲИНД ФИЛЛАРИ» йирик совет аттракциони (19.30).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА 25 НОЯБРЬ СОАТ 17.00 ДА СССР биринчилиги учун ОЛИЙ ЛИГАНИНГ «ЛОКОМОТИВ» (Москва — «ПАХТАКОР» (Тошкент) КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

24 ноябрь соат 17.00 да дублёрлар состави учрашади.

Тошкент шаҳридаги 1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ (Т. Шевченко кўчаси 28-уй) троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган 5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳар ойда 60 сўмдан стипендия берилади.

Қабул қилинганлар шаҳар электр транспортида бепул юриш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Тошкент область партия комитети коллективи область партия комитетининг масъул ходими Ш. Ш. Тўлагановга отаси Шоюнус ТЎЛАГАНОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

М. Қориёқубов номли Ўзбекистон Давлат филармонияси коллективи «Шодлик» ансамблининг солисти Ҳ. Хожиевга отаси Одилжон ХОЖИЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент область ижроия комитетининг савдо бошқармаси коллективи бошқарма қошидаги колхоз бозорларининг бошлиғи А. М. Мамасодиқовга онаси Ҳайри ТУРСУНҚУЛОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02301. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри Индекс 64633. Е.—2616. 12